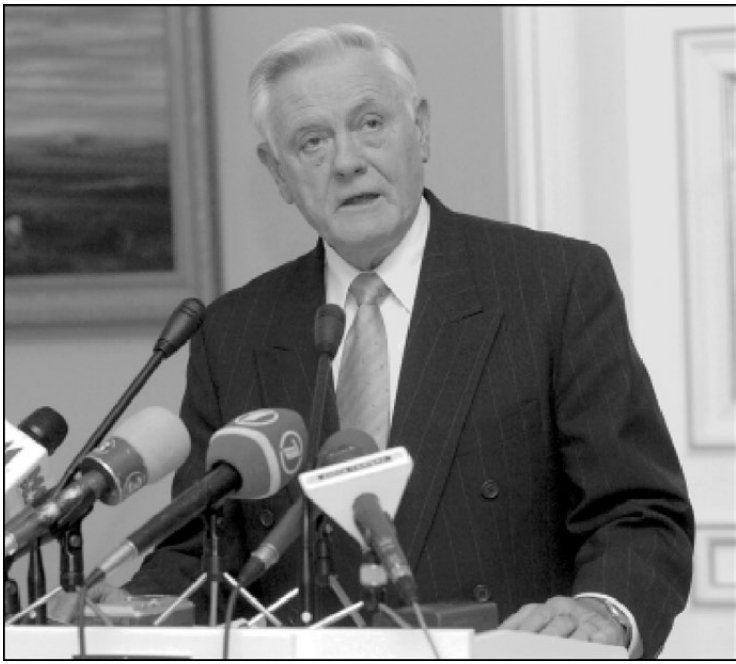

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus lapkričio 17 d. padarė viešą pareiškimą dėl susidariusios politinės situacijos valstybėje, sukviestiems žurnalistams.

www.president.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO VALDO ADAMKAUS PAREIŠKIMAS APIE SUSIDARIUSIĄ POLITINĘ SITUACIJĄ VALSTYBĖJE

Mieli Lietuvos žmonės,

Visi matome kilusią pasitikėjimo valstybės institucijomis krizę. Maniau, kad mūsų valstybės demokratinė sistema yra pajėgi išspręsti panašias problemas. Tačiau šiandien jaučiu pareigą priminti savo ne kartą viešai deklaruotas nuostatas.

Pirma: nepriklausomos teisinės ir kontroliuojančios valstybės institucijos negali nusišalinti nuo klausimų, priklausančių jų kompetencijai.

Antra: greta tokių vertinimų demokratinėse valstybėse laikomasi ir paisoma politinės moralės reikalavimų, kurie verčia politikus būti dvigubai atsakingais.

Prieš metus prisiėmiau atsakomybę, paskirdamas Algirdą Brazauską Lietuvos Ministru pirmininku. Šiandien, matydamas aklavietę, į kurią patekome, pareiškiu, kad politinio stabilumo vardan negali būti paminami pamatiniai demokratinės valstybės ir pilietinės visuomenės principai.

Šie mano žodžiai reiškia, kad konfliktą būtina spręsti, išsiaiškinus bei įvertinus ir moralinius, ir teisinius aspektus. Tik šitaip bus atsakyta į visuomenei iškilusius klausimus.

Todėl raginu, kad Valstybės turto fondas, Valstybės kontrolė, STT ir kitos teisinės ir kontroliuojančios tarnybos nedelsiant panaudotų visas įstatymų suteiktas galias ir įvertintų kilusių problemų teisinius aspektus.

Savo ruožtu premjerą Algirdą Brazauską raginu viešai ir atvirai atsakyti į visuomenei rūpimus klausimus.

2005 m. lapkričio 17 d., 4 val. p. p.

www.president.lt

RUSIJOS VALSTYBINĖ NAFTOTIEKIŲ ĮMONĖ NUTRAUKĖ SUTARTĮ SU KAZACHSTANU

Rusijos naujienų agentūra *Interfax* lapkričio 17 d. pranešė, kad Rusijos naftotiekių įmonė "Transneft" nutraukė sutartį su bendrovės "Mažeikių nafta" akcijas siekiančia įsigyti Kazachstano kompanija "KazMunayGaz" dėl naftos tranzito. Ūkio ministro Kęstučio Daukšio manymu, tai gali būti "žaidimai dėl "Mažeikių naftos" akcijų.

Jeigu ši informacija patvirtintų, ji reikštų, jog Kazachstano bendrovė nebegalėtų užtikrinti vieno esminių Lietuvos Vyriausybės reikalavimų Mažeikių bendrovės investuotojui – naftos tiekimo.

Lietuvoje "KazMunayGaz" atstovaujantis "Baltic Communication Partners" vyresnysis konsultantas Arijus Katauskas sakė, kad šiuo metu situacija aiškinamasi Kazachstane. "Čia gali būti dalykas ne dėl Lietuvos, o Ukrainos. Kazachstanas nori savo naftą "varyti" į Ukrainą, ukrainiečiai būtų atjungti nuo Rusijos – Ukraina viską gauna iš rusų. Čia yra žaidimas, rusai bando rodyti savo jėgą, ir labai staigiai išsispręs, kaip pasielgs mūsų kiai ("KazMunayGaz")", - kalbėjo jis.

Ūkio ministras Kęstutis Daukšys sakė informaciją apie galimą naftos tranzito sutarties nutraukimą girdėjęs, ją laikas žaidimais dėl "Mažeikių naftos" akcijų. "Žinias pirmiausiai reikėtų patikrinti, antra, reikia patikrinti, kurią sutartį nutraukė. Kada "KazMunayGaz" atstovai buvo atvažiavę į Lietuvą, jie sakė, kad turėjo dvi ar tris sutartis skirtingomis

kryptimis. Jeigu tai būtų ta kryptis, manyčiau, kad prasideda tam tikri žaidimai dėl "Mažeikių naftos" akcijų", - kalbėjo ministras. Pasak jo, kiekviena lazda turi du galus ir kiekvienas veiksmas išaukia atoveiksmį, tad "nebūtinai išeina taip gerai, kaip norisi". "Manau, kad tokių žaidimų, sutarčių nutraukimų bus, nes tai yra derybų procesas ir jame naudojamos įvairios priemonės. Bet kad būtų iš esmės – po derybų pabaigos arba pasiekus sutarimą – specialus ilgalaikis naftos tiekimo nutraukimas, skeptiškai į tai žiūrėčiau. Mes tikrai stebėsime situaciją", - teigė jis.

Lietuvos Vyriausybė, kuriai priklauso dar 40,66 proc. Mažeikių įmonės akcijų, siekia pati akcijas nupirkti ir parduoti pasirinktam pirkėjui kartu su 20-30 proc. Lietuvos turimų akcijų kuo geresne kaina.

Vyriausybė yra paskelbusi, jog priimtinausiu pirkėju laiko Rusijos – Didžiosios Britanijos koncerną TNK-BP, su juo pirmiausiai derybas ir pradėsianti, tačiau neatmeta galimybės, jog bus pasirinktas ir kitas pirkėjas.

K.Daukšys su "Jukos" atstovais kalbėtis dėl akcijų iš Rusijos koncerno pirkimo susitiko lapkričio 19 d.

Kazachstano bendrovė "KazMunayGaz" siekia įsigyti "Mažeikių naftos" akcijas, jos atstovai lankėsi Ūkio ministerijoje praėjusią savaitę, ten pranešė apie galimybę jiems sėkmingo sandorio atveju Lietuvai pačiai per Mažeikių bendrovę užsiimti naftos gavy-

ba Kazachstane.

Rusijos verslo dienraštis *Vedomosti* pranešė, kad "Jukos" septynis preliminarūs pasiūlymus pirkti Mažeikių įmonės akcijas pateikė ašunios bendrovės: Rusijos – Didžiosios Britanijos kompanija TNK – BP, "Lukoil" kartu su JAV "ConocoPhillips", "Vitol SA", Lenkijos "PKN Orlen", "KazMunayGaz", "Bazel" bei Jakov Goldovski kontroliuojama Austrijos kompanija "Baltic Holding". "KazMunayGaz", pasak Rusijos dienraščio, už Mažeikių bendrovės akcijas pasiūlė didžiausią kainą – 1 mlrd. JAV dolerių. Ši informacija taip pat kol kas nėra oficialiai patvirtinta. *Delfi*

NATO PARAGINO A. LUKAŠENKA

NATO Parlamentinė Asamblėja paragino Baltarusijos autoritarinį vadovą Aleksandrą Lukašenką užtikrinti laisvus ir demokratiškus šalies prezidento rinkimus 2006 metais, garantuoti žmogaus teises ir laisves bei nutraukti demokratinių jėgų persekiojimą ir šalies militarizavimą.

Kopenhagoje vykusioje NATO PA sesijoje priimta rezoliucija, kurios preambulėje, be kita ko, pabrėžiama, kad Baltarusija yra tiesioginė NATO ir Europos Sąjungos kaimynė, deklaruojamas įsipareigojimas reintegruoti Baltarusiją ir jos gyventojus į Europos demokratinių valstybių šeimą, apgailestaujama dėl A. Lukašenkos vyriausybės ligšiolinės politikos.

Rezoliucijoje A. Lukašenką raginamas sustabdyti blogė-

Rusijos prezidentas Vladimiras Putin pakeitė keletą prezidento administracijos ir vyriausybės narių, padarydamas savo administracijos vadovą antruoju žmogumi Kabinete ir, pasak analitikų, taip perkeldamas ekonominių sprendimų priėmimo centrą iš Kremliaus atgal į vyriausybę. Jų nuomone, žengtas dar vieną žingsnis į aiškesnį politinių jėgų išsiskirstymą prieš 2008 m. vyksiančius šalies vadovo rinkimus. V.Putin savo administracijos vadovą Dmitrij Medvedev paskyrė pirmuoju vicepremieru, gynybos ministrą Sergej Ivanov - vicepremieru, palikdamas ir ministro poste, o naujuoju administracijos vadovu - buvusį Tiumenės srities gubernatorių Sergejų Sobianiną, sakoma prezidento

jančią demokratijos ir žmogaus teisių padėtį, užtikrinti, kad kitąmet numatyti prezidento rinkimai būtų laisvi ir teisingi, atitiktų tarptautinius standartus ir įsipareigojimus Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijai bei Jungtinėms Tautoms.

NATO šalių parlamentų atstovai ragina A. Lukašenką atkurti demokratiją ir įstatymų viršenybę Baltarusijoje, garantuoti žmogaus teisių apsaugą, teismų nepriklausomumą, spaudos laisvę. Baltarusijos vadovas raginamas nedelsiant paleisti visus politinius kalinius, nešališkai ir išsamiai ištirti dingusių be žinios asmenų likimą ir patraukti atsakomybėn kaltuosius už pagrobimus ir nužudymus.

NATO PA ragina nutraukti vidaus politikos militarizavimą

tinklalapyje skelbiamame pranešime.

Norvegijoje paskelbta, kad bus uždarnos bendrovės, kurios nereaguoja į pasiūlymus, jog moterims būtų suteiktos lygios galimybės būti valdybų narėmis. Naujoji koalicinė vyriausybė pareiškė, jog šiuo metu svarstoma, ar nevertėtų išleisti įstatymą, kuriuo būtų reikalaujama, jog bendrovių valdybose bent 40 proc. postų užimtų moterys.

Rusijos ir Uzbekistano prezidentai Maskvoje pasirašė sąjunginių santykių sutartį, kuri duoda šaliai teisę padėti oficialiajam Taškentui, jei pasikartotų į Andižano įvykius panašios riaušės. Sutartį pasirašė Rusijos vadovas Vladimiras Putin ir Uzbekistano prezidentas Islam Karimov, atvykęs į Maskvą.

ir milicijos pajėgų didinimą, užtikrinti, kad kandidatai rinkimuose galėtų be suvaržymų įvykdyti savo kampaniją, gautų vienodai lygias teises naudotis valstybinėmis žiniasklaidos priemonėmis ir deleguoti savo atstovus į rinkimų komisijų veiklą. Rezoliucijoje taip pat kreipiamasi į NATO valstybes - jos raginamos pasinaudoti kiekviena proga reikalaujant iš Baltarusijos valdžios laikytis įsipareigojimų saugant žmogaus teises ir demokratiją. Aljanso narės raginamos padidinti paramą iniciatyvoms, stiprinančioms pilietinę visuomenę ir nevyriausybinės organizacijas, stiprinti geros kaimynystės santykius ir tiesioginius kontaktus per studentų ir mokslinius mainus, stipendijas, jaunimo keliones, verslo įmonių kontaktus, vietos valdžios pareigūnų mokymus.

www.omni.lt

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Vyriausybė žada atsižvelgti į Seimo sprendimą ir kitų metų šalies biudžete numatyti Seimo kanceliarijai 15 mln. litų, kurie būtų skirti pirmajam naujos Seimo posėdžių salės statybos etapui. “Nuo kažko nuimsime ir duosime. Mes turime klausyti Seimo sprendimo”, - po Vyriausybės valandos Seime žurnalistams sakė A. Brazauskas, paprašytas pakomentuoti Seimo priimtą nutarimą “Dėl Seimo posėdžių salės”. Vyriausybės vadovas nesiėmė vertinti, ar Seimui reikalinga nauja plenarinių posėdžių salė. “Bijau kalbėti šita tema. Aš savo nuomonę pasakiau, pirmas dalykas - reikia žinoti, ką mes statome. Mano supratimu, šitas objektas yra labai didelis, yra labai brangus, bet jeigu Seimas nutarė, aš nedrįstu vertinti”, - tepasakė A. Brazauskas.

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ketvirtadienį pasiūlė Seimui nuspręsti dėl naujos Seimo posėdžių salės statybos, atsižvelgdamas į būtinybę įrengti naują, parlamento veiklai tinkamą, atitinkančią higienos reikalavimus Seimo posėdžių salę. Pasak A. Paulausko, Seimo posėdžių salė nėra paprasta darbo vieta, tai ne vien formalus teisės aktų priėmimas, bet ir stiprus politinių idėjų centras. Seimo pirmininkas A. Paulauskas pažymėjo, jog Vilniaus visuomenės sveikatos centras, atlikęs dabartinės salės higieninį vertinimą, nustatė, kad nepakankamas apšvietimas, blogas vėdinimas, netinkama oro kokybė gali daryti neigiamą poveikį nuolat posėdžiaujančių asmenų darbingumui, lemti nuovargį, sutrikdyti regėjimą. Todėl, anot jo, svarbu sudaryti normalias, nekenksmingas fizinei ir psichinei sveikatai darbo sąlygas Seimo nariams, Seimo kanceliarijos darbuotojams ir akredituotiems žurnalistams, taip pat lankytojams bei svečiams.

Preliminariais paskaičiavimais, naujos Seimo plenarinių posėdžių salės statyba kainuos apie 40 milijonų litų, iš šios sumos 14 milijonų litų sudarys statybos darbai, o likusi dalis lėšų bus skirta įrangai, baldams, kompiuterizacijai, vėdinimo, kondicionavimo sistemoms įrengti ir kitoms reikmėms. Kai kurie politikai mano, kad naujos Seimo plenarinių posėdžių salės statybą būtų galima pradėti kitais metais, nes jau yra parengtas projektas, sąmata.

Seimas pritarė prezidento Valdo Adamkaus pasiūlytai Vilniaus 2-ojo apylinkės teismo pirmininko Algimanto Valantino kandidatūrai į generalinius prokurorus. Už tokį nutarimą balsavo 78 Seimo nariai, 1 buvo prieš, susilaikė 20 parlamentarų. Pagal įstatymus generalinį prokurorą 7 metams skiria ir atleidžia prezidentas Seimo pritarimu. Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas neabejojo, kad prezidentas paskirs A. Valantiną generaliniu prokuroru. Linkėdamas jam sėkmės Seimo vadovas sakė manęs, kad būsimasis generalinis prokuroras principingai atliks savo pareigas.

Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas Julius Sabatauskas palinkėjo, kad A. Valantinas šiose pareigose išbūtų visą kadenciją. A. Valantino kandidatūrai pritarė valdančiosios Socialdemokratų partijos, Naujosios sąjungos (socialliberalų), taip pat opozicinės Tėvynės sąjungos, Liberalų ir centro sąjungos, Liberalų frakcijos. **“Darbiečiai”** šiuo klausimu pasirinko laisvą balsavimą, **liberalai demokratai** A. Valantino kandidatūrai nepritarė. Liberalų demokratų frakcijos vardu kalbėjęs Egidijus Klumbys pažymėjo, kad į generalinius prokurorus ateina žmogus iš teismo, kuris išgarsėjo politinių bylų nagrinėjimu. Anot parlamentaro, Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus galėjo parinkti geresnį kandidatą. E. Klumbys taip pat pasiūlė dėl generalinio prokuroro kandidatūros surengti slaptą balsavimą, tačiau Seimas tam nepritarė. Teisėju 44 metų A. Valantinas dirba beveik 11 metų. Prieš tai jis kiek mažiau nei dešimtmetį yra dirbęs prokuroru. Generalinės prokuratūros vadovo kėdė liko tuščia liepos pradžioje, kai Seimas ankstesnį generalinį prokurorą Antaną Klimavičių paskyrė Aukščiausiojo Teismo teisėju.

Praejus daugiau kaip pusantrų metų nuo narystės ES bei NATO tampa vis akivaizdžiau, kad Lietuvos diplomacija tiesiog blaškosi, ieškodama nišos pasaulyje, o ne telkia visą dėmesį valstybės interesams ginti. Kartais net susidaro įspūdis, kad Lietuvos atstovai kur kas labiau rūpinasi Gruzijos ar Ukrainos reikalais nei mąsto, kaip išspręsti vieną ar kitą savo šalies problemą tarptautinėje arenoje. Reikia pavyzdžių? Štai pastarųjų savaitžių Lietuvos diplomatijos vairininkų vizitų programa: V.Adamkus praėjusią savaitę lankėsi Tbilisyje, o užsienio reikalų ministras A.Valionis Gruzijos problemas sprendė susitikime Bukarešte, po to nuvyko į Ukrainą. O gal Lietuvos diplomatijos padangė giedra ir nėra jokių problemų, reikalaujančių aukščiausio rango vadovų dėmesio? - svarsto **Lietuvos rytas**.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

JAV Kongrese demokratai reikalauja, kad **tuoj** būtų atšaukti kariai iš Irako. Prie jų prisidėjo ir kai kurie respublikonai. Nuotraukoje išsiričiau demokratų senatoriai – Harry Reid, Barack Obama ir Ken Salazar – pasirošę kalbėti spaudos konferencijoje, sakė, kad “mūsų kariai padarė viską, kas buvo jų reikalaujama ir dabar yra laikas juos sugrąžinti į namus”.

AP

VAKARAI RAGINAMI SKIRTI DAUGIAU DĖMESIO ŽMOGAUS TEISĖMS RUSIJOJE

Grupė Rusijos visuomenės veikėjų prašo Vakarų valstybių vadų skirti daugiau dėmesio demokratijos ir žmogaus teisių problemoms Rusijoje, taip pat pripažinti naftos bendrovės "Jukos" buvusį vadovą Michail Chodorkovski politiniu kaliniu.

Kreipimasis buvo nusiųstas Austrijos, Belgijos, Didžiosios Britanijos, Vokietijos, Danijos, Ispanijos, Italijos, Latvijos, Lietuvos, Liuksemburgo, Nyderlandų, Norvegijos, Lenkijos, JAV, Suomijos, Prancūzijos, Čekijos ir Švedijos vadovams.

Dokumento autoriai - Rusijos žmogaus teisių gynimo organizacijų atstovai, mokslo, kultūros veikėjai, politikai - pareiškė, kad Rusijoje vykstantys politiniai procesai labai akivaizdžiai išpėja apie realią kitaminčių masinio persekiojimo grėsmę, taip pat rodo, jog stiprėja neteisėtumas ir slopinamos piliečių teisės. "Raginame Europos Sąjungos šalių vadovus, autoritetingas tarptautines organizacijas, žmo-

gaus teisių gynėjus viešai ir nedviprasmiškai pareikalauti, kad Rusija nepriekaištingai laikytusi visų priimtų teisinių ir humanitarinių įsipareigojimų, įskaitant Helsinkio Deklaraciją", - sakoma kreipimesi, kurio tekstas skelbiamas Maskvos Helsinkio grupės interneto tinklalapyje. Pasak kreipimosi autorių, "pagrindinė priežastis, dėl kurios pradėtas (buvusių "Jukos" vadovų Michail) Chodorkovski ir (Platon) Lebedev baudžiamasis persekiojimas - jų vieša ir aktyvi parama opozicinėms jėgoms ir pilietinės visuomenės struktūroms".

Pasirašiusieji šį kreipimąsi paragino Vakarų vadovus "prisidėti, kad (bausmę atliekantis) Valentin Danilov, Michail Trepaškin, Zara Murtazalijeva, Michail Chodorkovski ir Platon Lebedev būtų pripažinti politiniais kaliniais".

Kreipimąsi pasirašė Rusijos valstybinio humanitarinio universiteto garbės prezidentas Jurijus Afanasjevas, Maskvos Helsinkio grupės pirmininkė

Liudmila Aleksejeva, žmogaus teisių gynėjas Valerij Borščev, Žmogaus teisių instituto vadovas Valentin Gefter, Nobelio premijos laureatas, Rusijos Mokslų Akademijos akademikas Vitalij Ginzburg, Jungtinio pilietinio fronto vadovas Gari Kasparov, Respublikonų partijos pirmininkas Vladimir Ryžkov, viešumo gynimo fondo vadovas Aleksej Simonov ir kiti, - iš viso 23 žmonės.

Dokumente pažymima, kad "demokratinė institutų slopinimas ir nuosavybės perdalijimas pasitelkus jėgos struktūras ir teismus šiandien jau nekelia abejonių". "Precedento neturinčius persekiojimus ir išpuolius kenčia advokatai", - mano kreipimosi autoriai. "Mes tikimės, kad demokratinė šalių vyriausybės padarys viską, kas įmanoma, kad būtų sustabdyti Rusijos slydimas į totalitarinę praeitį ir bandymai įvesti joje diktatūrinį valdymo režimą, pavojingą ir Rusijai, ir visai tarptautinei bendrijai", - pažymėjo grupė Rusijos visuomenės veikėjų.

Delfi

PREZIDENTAI VIENINGI PRIEŠ ŠIAURĖS KORĖJOS BRANDUOLINIUS GINKLUS

Tarp JAV ir Pietų Korėjos prezidentų - George W.Bush ir Roh Moo-Hyun - nebeliko nuomonių skirtumų dėl Šiaurės Korėjos - abu prezidentai sutiko, jog nepriimtina, kad Pchen-janas turėtų branduolinį ginklą. Po susitikimo senojoje Korėjos (Silos karalystės) sostinėje Kiongdu abiejų šalių vadovai patvirtino, kad Šiaurės Korėja privalo "nedelsdama likviduoti branduolinio ginklavimo programas" ir leisti tai tikrinti. "Pakartojome, kad branduoliniu ginklu ginkluota Šiaurės Korėja nėra priimtina, ir dar kartą patvirtinome, kad ši

klausimą reikėtų spręsti taikomis ir demokratinėmis priemonėmis", - sakė Roh Moo-Hyun per spaudos konferenciją su G.W.Bush. Pietų Korėjos prezidentas žodžius vertė vertėjas.

G.W.Bush nė kiek nesuslėpė savo Vašingtono pozicijos, kad Šiaurės Korėja negaus lengvojo vandens atominio reaktoriaus, kurio pageidauja, kol nesunaikins savo branduolinių ginklų ir nenutrauks jų gamybos programų. "Mūsų pozicija tokia: lengvojo vandens reaktoriaus (klausimą) svarstysime tinkamu laiku. O toks laikas ateis, kai jie, leisdami juos tikrinti,

atsisakys branduolinių ginklų ir (arba) jų programų", - sakė JAV prezidentas.

Roh Moo-Hyun, anksčiau nesutikęs su griežtu G.W.Bush požiūriu į šią problemą, išsiskuto nuo atsakymo į klausimą, ar jo politika sutaukyti Šiaurę ir Pietus pakenkė santykiams su Vašingtonu.

JAV prezidentas pripažino, jog dvišalių santykių srityje esama "sudėtingų" dalykų, bet pareiškė, jog ryšiai tarp Vašingtono ir Seulo šiuo metu yra "puikūs kaip niekad", ir pabrėžė pritariąs abiejų Korėjų suvienijimo idėjai.

Delfi

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVOS KARIŲ ŠVENTĖ

Lietuvos kariuomenės steigimo oficialiąja data laikoma 1918 m. lapkričio 23-oji, nes tą dieną išėjo pirmasis LK įsakymas, kurį paskelbė ministras pirmininkas Mykolas Šleževičius, kad organizuojama Lietuvos kariuomenė, kuri turės ginti jaunos valstybės sienas ir jos piliečius nuo vidaus ir išorės priešų. Todėl ši data laikoma mūsų karių šventės diena.

Prisimintina, jog Lietuvos kariuomenė kūrėsi labai sunkiomis sąlygomis, nes 1918 metų pabaigoje I Pasauliniam karui pasibaigus, iš Lietuvos traukėsi vokiečių kariuomenė ir jų pėdomis žygiavo Sovietų Rusijos Raudonoji armija, norėdama užimti Lietuvą. Pirmieji mūsų kariuomenės organizatoriai buvo lietuviai karininkai, sugrįžę iš Rusijos. Truputį vėliau prie jų prisidėjo Mažosios Lietuvos ir JAV lietuviai kariai. Bet visas organizavimasis vyko slapta, nes vokiečių okupacinė valdžia griežtai draudė.

Kovos dėl Lietuvos laisvės prasidėjo 1918 m. pabaigoje ir truko ligi 1920 metų pabaigos. Kariauti teko su rusų bolševikais, bermontininkais ir lenkais. Bolševikai, kai tik Vokietijoje prasidėjo revoliucija, tuoj pradėjo telkti karius užimti Lietuvai ir kitiems Baltijos kraštams. Sudarė ir *Sovietų* Lietuvai valdyti ir buvo užėmę beveik 2/3 Lietuvos teritorijos. Bet laimingai – tolimesnis rusų bolševikų slinkimas buvo lietuvių ir vokiečių sustabdytas, nors organizuotos kovos dar negalėjo vesti. Latvijoje tuo metu bolševikai pasiekė Ventos upę, kur buvo sustabdyti Latvijos tautinės kariuomenės ir vokiečių reguliariosios kariuomenės dalinių. Tuo metu pro Gardiną į Rytprūsius traukėsi vokiečių kariuomenė iš Ukrainos. Vokiečiai buvo pasirašę su rusais sutartį ir nustatę laikiną demarkacijos liniją pro Daugus, Stakliškes, bet jau ir tada rusai tos sutarties nesilaikė ir vasario mėnesį įvykdė puolimą užimti Kauną ir priėti iki Rytprūsių. Įvyko Kėdainių, Jiezno, Alytaus kautynės. Vokiečiai iš Alytaus kautynių pasitraukė; likę vieni lietuviai buvo priversti pasitraukti. Jiems besitraukiant Alytuje per Nemuną ant tilto žuvo 1 pėstininkų pulko vadas karininkas Antanas Juozapavičius – tai pirmasis karininkas žuvęs dėl Lietuvos laisvės. Bet Alytus buvo lietuvių ir vokiečių karių atsiimtas puolant rusus iš naujo – Kauno miestui pavojus buvo pašalintas. Lietuvoje tada beliko tik keli vokiečių batalionai. Jų tarpe buvo spartakistų (komunistų), kurie neapkentė Lietuvos ir bandė sukilti. Jie buvo išsiųsti į Vokietiją. Tada vokiečiai suorganizavo penkis saksų savanorių batalionus, kurie Lietuvoje išbuvo iki 1919 m. liepos mėnesio ir padėjo lietuviams kovoti su komunistais. Vokietijos dalinių vadu Lietuvoje buvo gen. Eberhard. Žemaitijoje tuo metu kovojo lietuviai partizanai karininko Povilo Plechavičiaus vadovaujami.

Lietuvos Taryba Vilniuje jau registravo savanorius karius. Pirmasis iš karininkų užsirašė K. Škirpa, iš kareivių – St. Butkus. Buvo sudaryta Apsaugos komisija – karo taryba, kuriai vadovavo ne karys S. Šilingas. Tarp 6 komisijos narių buvo 2 kariai: gydytojas V. Nagius-Nagevičius ir karininkas J. Kubilius. Atvyko pirmieji 11 savanorių. Vokiečiai Šnipiškėse perleido medines kareivines pirmiesiems savanoriams. 1918 m. spalio 17 d. buvo pirmoji 41 kario rikiuotė ir pirmą kartą sugiedotas Lietuvos himnas.

S. Tūbėnas

Vytautas Landsbergis:

BALSAS IŠ DUGNO

Apie dugną kalba Lietuvos Seimo narys Algirdas Paleckis, tai gal išties taip jaučiasi. Jam skaudu, kad Baltijos dugne numatyta tiesti dujotiekį, o Lietuva kiek anksčiau, kol dar buvo laikas, neužkirto tam kelio.

Dėl paskubomis pasirašytos Rusijos ir Vokietijos sutarties (ne metų pabaigoje, o Gerhard Schroeder rinkimams) pirmieji kritiškai sureagavo lenkai – jų prezidentas ir kiti politikai; iš ten atėjo ir sąvoka "Putin-Schroeder paktas". Kritiškai atsiliepė ir Lietuvos, ir kitų šalių politikai. Ne visi; pavyzdžiui, Seimo nariai Alfredas Pekeliūnas ir Algirdas Paleckis mano, kad jeigu Lietuvos vadovas būtų dalyvavęs Didžiojo Tėvynės karo Pergalės parade ir nesirodęs Ukrainoje, tai mūsų šalis galėjo tapti trečiaja vamzdžio sutarties dalyve. Taip, kiekvienas turi teisę į savitą politinį įžvalgumą. Tačiau ir lenkų, ir lietuvių kritika dėl šios už nugarų sudarytos sutarties davė naudos. Padoresnieji Vokietijos politikai pasijuto nepatogiai. Kiek man žinoma, sąžinės jausmas per susitikimą su Lietuvos prezidentu neaplenkė nė Vokietijos kanclerio. Išvakarėse – rūstybės salvės, kaip Lietuva

drįsta kritikuoti, o išlydėjo už parankės. Esu girdėjęs labai įtakingą Vokietijos politiką iš Europos Parlamento atsiprašantį Lenkijoje dėl jo šalies poelgio, ypač stiliaus. Bavarijos ministras pirmininkas, tuomet kandidatas į naujosios federalinės vyriausybės ekonomikos ministrus, Edmundas Stoiberis pasisakė dėl sutarties ne vien kritiškai, bet ir kad negalima dalykų visiškai taip palikti (*laiške man, atsiprašau*). Dabar sudaryta Vokietijos vyriausybė, kiek kitaip vertinanti Europos solidarumą, turės ką pasvarstyti; galbūt pabus ir Europos Komisija. Nėra paprasta, yra pavojinga, bet reikia dirbti. Lietuvos prezidentas dirbo gerai, panaudojo savo progas bei galimybes ir tai sveikintina. Pono A. Paleckio isterika – ne. Jo patariamai Valdui Adamkui, apie ką kalbėti Berlyne, būtų buvę vertingi, tačiau pavėlavę.

Kadangi jauni politikai dar ne viską pasauly žino, kai kuriais laikotarpiais gal nė negyveno, tai priminsiu visiems, kas atsitiko Lietuvos kelyje į Europos Sąjungą 1997 metais ir kiek vėliau. Išties, kaip sako A. Paleckis, Europos Sąjunga tuomet išskyrė Estiją kaip labiau pažengusią kandidatę, o

Latvijai ir Lietuvai pasiūlė dar pasitvarkyti, padirbėti. Nežinau dėl Latvijos, bet Lietuva tikrai buvo šiek tiek atsilikusi po ketverių metų LDDP valdymo. Ir faktiškai, ir tarptautinėje opinijoje. Reikėjo dar vienu metų prisivyti.

Tačiau reagavom apskritai ramiai, Baltijos Asamblėjoje pasitvirtinę principą "vienos šalies pasiekimas – visų trijų pasiekimas", kadangi svarbiausia esą pralaužti diplomatinės blokadas. Tegu ir po vieną. Netrukus jau mūsų šiauriniai kaimynai susirūpino, kad galime pirmieji ir vieni pralaužti blokadą į NATO. Atsimenate? Lietuva ir Slovėnija geriausiai pasirengusios ir panašiai. Bet susitvarkėme trys sesutės ir viename, ir kitame kelyje kartu. Kažkokią mūsų "raudų ir skundų sireną po visą Europą", kodėl Estiją trumpam išskyrė, gal tik A. Paleckis prisimena sapnavęs.

Yra pykstančių, kam Lietuva vykdo savarankišką užsienio politiką, ne visada atsiklaudama Rusijos. Yra manančių, kaip p. A. Paleckis, kad čia reiktų "arba arba". O jis asmeniškai dar ir siūlo keisti valstybės politiką. Žinoma kryptimi. Bet ne visi taip mano, todėl ir Lietuva dar yra.

www.omni.lt

LENKIJA REIKALAUJA RUSIJĄ PRIPAŽINTI KARININKŲ ŽUDYNES KATYNĖJE

Naujas Lenkijos URM vadovas Stefan Meller paragino Rusiją galutinai padėti tašką ant "i" dvišaliuose santykiuose dėl "Katynės bylos". "Lenkijos ir Rusijos užsienio reikalų ministerijos sudarė darbo grupę sudėtingiems klausimams spręsti ... Mes dedame viltis į šį pokalbį (dėl Katynės įvykių) ir tikimės, kad dialogas šia tema bus užbaigtas iki galo", - sakė S.Meller išskirtiniame interviu agentūrai *Interfax*. "Aš, kaip privatus asmuo, viliousi, jog didžioji Rusija tikriausiai sugebės aiškiai pareikšti savo nuomonę šia tema, kad daugiau neberekėtų prie jos sugrįžti", - pabrėžė S.Meller, kuris šiuo metu lankosi Rusijoje su vizitu.

Pasak jo, šalys turi drauge pereiti šią skaistyklą. "Jeigu ir Maskvoje, ir Varšuvoje suprantama, kad lenkai ir rusai drauge kurs pasaulio ateitį, jie turi tai pereiti", - įsitikinęs ministras. "Puikiai suprantu tuos žiaurumus, kuriuos patyrė rusų tauta ir kitos tautos buvusios SSRS sudėtyje. Todėl aš, ir visi mano tėvynainiai laukiame, kad šis skausmingas klausimas būtų užbaigtas dvasia, pritinkančia laisvoms demokratinėms tautoms", - pabrėžė

ministras.

Pasak jo, Katynė - tai visos lenkų tautos tragedija. Jis pažymėjo, kad lenkams iki šiol ne viskas žinoma apie nužudytus Sovietų Sąjungoje tėvynainius. "Siaubingi nusikaltimai Katynėje, Medne, Charkove yra didelė žaizda lenkų tautos širdyje. Žmonės, Stalin sušaudyti Katynėje, buvo lenkų karininkų žiedas, lenkų inteligentijos žiedas", - pažymėjo S.Meller.

Sovietų Sąjungai 1939 metais su hitlerine Vokietija pasirašius Ribbentrop-Molotov paktą ir užpuolus rytinę Lenkiją, Raudonoji Armija į nelaisvę paėmė maždaug 22 tūkstančius lenkų karininkų ir

IRANE PRADĖTAS NAUJAS URANO ETAPAS

Irane lapkričio 17 d. pradėta konvertuoti urano rūdą į dujinę būklę. Tai tarpinis procesas gaminant sodrintąjį uraną, kurį galima panaudoti kaip kurą reaktoriuje arba užtaisą atominėje bomboje, pranešė diplomatai.

JT inspektoriai "pranešė, kad urano perdurbimo gamykloje Isfahane pradėtas naujos urano rūdos konversijos technologinis procesas", - sakė sa-

kareivių. Vėliau lenkų belaisviai Stalin įsakymu buvo sušaudyti Katynės miške netoli Smolensko ir Ukrainos miestuose Charkove ir Medne.

Hitlerininkai šį nusikaltimą atskleidė 1943 metais, tačiau tuomet Sovietų Sąjunga apkalmino pačius vokiečius, nes lenkų belaisviai buvo sušaudyti vokiškomis kulkomis iš vokiškų pistoletų. Tačiau 1990 metais, likus vieneriems metams iki Sovietų Sąjungos žlugimo, tuometinis sovietų vadovas Michail Gorbačiovo pripažino, kad tai NKVD darbas.

2005 metų kovą Lenkijos Seimas priėmė rezoliuciją, kurioje pareikalavo, kad Rusija pripažintų genocidu paimtų į nelaisvę karininkų sušaudymą Katynėje. Tačiau Maskva nesutiko su šiuo reikalavimu. *Delfi*

vo pavardės nenorėjęs skelbti diplomatas. Kitas diplomatas patvirtino šį pranešimą ir sakė, kad iraniečiai kelis kartus keitė dar spalį žadėtos urano konversijos proceso pradžios datą. Pasak diplomato, datas keisti vertė remonto darbai Isfahano gamykloje. Tai antras kartas, kai iraniečiai atlieka konversiją. Anksčiau jie jau perdirbo 37 tonas urano rūdos. Po dabartinio etapo Iranas turės apie 50 tonų urano heksafluorido dujų.

Delfi

DARBO PARTIJOS VADAS DRĮSO PRIMINTI PREZIDENTUI MORALINIO AUTORITETO PAREIGAS

Darbo partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas įtaria prezidentą Valdą Adamkų politiniu abejingumu Lietuvai ir ragina šalies vadovą kuo greičiau išreikšti aiškią poziciją dėl valstybėje tvyrančio chaoso, jo manymu, destabilizuojančio Vyriausybės bei viso Seimo darbą. “Prezidentas jau seniai turėjo išsakyti savo poziciją dėl esamos padėties valstybėje. Negaliu suprasti, kodėl tai nėra padaryta. Juk akivaizdu, kad ši situacija yra peržengusi bet kokias ribas, Seimo ir Vyriausybės darbas yra dirbtinai trukdomas”, - komentuodamas pastarųjų dienų valstybės politinius įvykius sako V. Uspaskichas.

Jis pažymi, kad tokia prezidento laikysena gali būti neatsitiktinė ir sudaranti itin palankias sąlygas stiprėti tam tikroms politinėms jėgoms. “Valstybės vadovo abejingumas šalies politiniams įvykiams mažina politinį valstybės brandumą ir sudaro palankias sąlygas tam tikrų politinių jėgų veiklai. Deja, šios politinės jėgos tikrai nėra naudingos Lietuvai”, - teigia Darbo partijos vadas. Jis prirena, kad V. Adamkus turi būti moralinis autoritetas Lietuvos žmonėms, privalantis reaguoti į Lietuvoje vykšančius politinius procesus. Įtampa Seime kilo valdančiajai daugumai atmetus siūlymą sudaryti laikinąją komisiją

premjero šeimos verslo reikalamams tirti.

Primename, kad prezidentas V. Adamkus susiklosčiusią padėtį lapkričio 15 d. aptarė su Ministru pirmininku Algirdu Brazausku ir Seimo pirmininku Artūru Paulausku, o lapkričio 16 d. - su vienu iš komisiją siūliusių sudaryti iniciatorių opozicijos vadovu Andriumi Kubiliumi. Po susitikimo su valstybės vadovu A. Brazauskas sakė manęs, kad V. Adamkus gali padėti nutildyti dirbtinai suformuotą, su Seimo komisijos jo šeimos verslui ištirti sudarymu susijusį, chaosą ir įtampą. “Prezidentas kaip valstybės vadovas gali žengti žingsnius, kurie iš tikrųjų padės nutildyti vieną kartą šitą betvarkę ir chaosą, kuris yra dirbtinai suformuotas Lietuvoje”, - sakė jis. Seimo pirmininkas A. Paulauskas mano, kad premjeras A. Brazauskas pats galėtų pasirinkti, kokia forma pateikti atsakymus į opozicijos iškeltus klausimus, susijusius su jo šeimos verslu. “Atsakymus reikėtų duoti gal nebūtinai komisijų forma, nes dabar tas žodis yra visiems alergiją keliantis, gal kitokios formos reikia ieškoti, bet atsakymo reikia”, - pažymėjo A. Paulauskas. Tuo tarpu Tėvynės sąjungos pirmininkas opozicijos vadovas A. Kubilius siūlo šalies vadovui V. Adamkui siekti, kad pats Vyriausybės vadovas pasiprašytų sudaryti tokią komisiją.

ĮŽŪLUMO VIRŠŪNĖ

Dokumentų klastotojas kaltina Lietuvos prezidentą. Dar to nebuvo. Kodėl anas nepasako savo pozicijos? Taigi prezidentas išdėstė poziciją, seniai išsakė įsitikinimą, jog V. Uspaskich negali trintis Lietuvos valdžioje. Kodėl dokumentų klastotojas ir piktnaudžiautojas įgytąją valdžia nepaklausė šių žodžių iki galo? Kad galėtų dar labiau įsitvirtinti kvarteto supervyriausybėje, šešelyje už A. Brazausko kėdės ir užmetęs jam ant kaklo šilkinę virvelę.

"Tam tikros politinės jėgos tikrai nėra naudingos Lietuvai," – čia labai savikritiška klastotojo mintis. Demonstratyvus cinizmas, beribė arogancija, prezidento puolimas, tai Lietuvos politinės kultūros, kiek jos dar yra, likučių griovimas. Ne Plechanovo aukštoji, bet Archangelsko proftechvidurinė. Didieji tautos lūkesčiai.

Vytautas Landsbergis,
www.omni.lt

SEIMO NARIAI NAUJU ISTATYMU RENGIASI PAŽABOTI SAVIVALIAUJANČIUS MATININKUS

Politikai svarsto, kaip pažaboti savivaliaujančius matininkus. Seimo Antikorupcijos komisija nusprendė prašyti Seimo valdybos suburti darbo grupę naujam Matininkų įstatymui rengti. Valstybinė mokesčių inspekcija nustatė, kad UAB korporacija “Matininkai” nedeklaravo dalies pajamų už fiziniams asmenims atliktus kadastrų matavimus ir, bendrais skaičiavimais, nesumokėjo 900 tūkst. litų. Dėl tokio pažeidimo Seimo Antikorupcijos komisija ketino kreiptis į Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą, tačiau paaiškėjo, kad šios tarnybos įsikišimo neprireiks. “Matininkai sutiko su Mokesčių inspekcijos nustatytais pažeidimais ir susimokėjo. Mes galime kreiptis į FNTT, tačiau manau, kad tyrimas nebus pradėtas, nes nebeliko objekto”, - sakė

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus lapkričio 17 d. priėmė susitikimo su valstybės vadovu prašiusius Vyriausybės ministrus. Su Prezidentu susitikę valdančiosios koalicijos partijų ministrai išreiškė paramą Ministrui pirmininkui Algirdui Mykolui Brazauskui ir valdančiosios koalicijos siekį dirbti kartu. Susitikimo metu prezidentas V. Adamkus pabrėžė, kad politinio pastovumo vardan negali būti paminami pamatiniai demokratinės valstybės ir pilietinės visuomenės principai. Valstybės vadovo nuomone, demokratinėse valstybėse turi būti laikomasi ir paisoma politinės moralės reikalavimų, kurie verčia politikus būti dvigubai atsakingais.

www.president.lt

A. KUBILIUS SIŪLO A. BRAZAUSKUI PASIPRAŠYTI SUDARYTI SEIMO KOMISIJĄ

Seimui nutarus nesudaryti laikinosios tyrimo komisijos dėl premjero Algirdo Brazausko šeimos verslo, opozicijos vadovas Andrius Kubilius siūlo šalies vadovui Valdui Adamkui siekti, kad pats Vyriausybės vadovas pasiprašytų sudaryti tokią komisiją. Tokią mintį jis išsakė apsilankęs pas prezidentą V. Adamkų. “Vienintelis mano siūlymas Lietuvos prezidentui šioje situacijoje - pabandyti įtikinti premjerą, kad jis pripažintų savo ir valdančiosios koalicijos vieną iš didžiausių klaidų blokuojant Seimo komisijos sudarymą, ir pasiekti, kad pats premjeras pasiprašytų, kad tokia komisija būtų sudaryta”, - teigė A. Kubilius.

Prezidentas V. Adamkus su Tėvynės sąjungos pirmininku ir Seimo opozicijos vadovu A. Kubiliumi aptarė politinę situaciją, susiklosčiusią po to, kai Seimo valdančioji dauguma atmetė siūlymą sudaryti laikinąją komisiją premjero šeimos verslo reikalamams tirti. Prezidentą domino, kaip opozicijos vadovas vertina padėtį

vidaus politikoje ir kokius mato būdus išsklaidyti kilusią įtampą.

Lietuvos prezidentas V. Adamkus apie tai kalbėjo su Ministru pirmininku Algirdu Brazausku ir Seimo pirmininku Artūru Paulausku. A. Brazauskas sakė manęs, kad Lietuvos prezidentas V. Adamkus gali padėti nutildyti dirbtinai suformuotą, su Seimo komisijos jo šeimos verslui ištirti sudarymu susijusį, chaosą ir įtampą. “Prezidentas kaip valstybės vadovas gali žengti žingsnius, kurie iš tikrųjų padės nutildyti vieną kartą šitą betvarkę ir chaosą, kuris yra dirbtinai suformuotas Lietuvoje”, - sakė A. Brazauskas po Prezidentūroje vykusio susitikimo su prezidentu. Jis nesiėmė komentuoti, kaip tą gali padaryti šalies vadovas, nes “tai prezidento kompetencija”.

Paklaustas apie tai, kaip ketina pateikti opozicijai atsakymus į ją dominančius klausimus, A. Brazauskas sakė, kad “esame teisinė valstybė ir teisinėmis priemonėmis turi būti sprendžiami tokie dalykai,

kai metami niekuo nepagrįsti kaltinimai”. Pasak premjero, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Generalinė prokuratūra yra sukurtos tam, kad tokius įtarinėjimus išsiaiškintų iki galo.

Seimo pirmininkas A. Paulauskas mano, kad premjeras A. Brazauskas pats galėtų pasirinkti, kokia forma pateikti atsakymus į opozicijos iškeltus klausimus, susijusius su jo šeimos verslu. “Atsakymus reikėtų duoti gal nebūtinai komisijų forma, nes dabar tas žodis yra visiems alergiją keliantis, gal kitokios formos reikia ieškoti, bet atsakymo reikia”, - po Prezidentūroje vykusio susitikimo su prezidentu V. Adamkumi sakė A. Paulauskas. A. Paulauskas pažymėjo, kad Seimas yra atvira institucija ir gali būti pasirinkta įvairių formų. “Opozicija gali tiesiog pasinaudoti dabar galiojančiomis Seimo Statute normomis - tai paklausimas, atsakymai, Vyriausybės valanda. Čia tikrai spektras yra pakankamai platus, bet gali pats premjeras pasirinkti kitokią formą”, - sakė jis. **LGITIC**

komisijos narė Nijolė Steiblienė.

Respublikos kalbintas korporacijos “Matininkai” vadovas Kęstutis Kristinaitis nenorėjo pripažinti, kad matininkai iš žmonių reikalavo duoklių, tačiau neslėpė, kad buhalteriniuose dokumentuose buvo padaryta nemažai klaidų. Tai, kad matininkai užsiima ne tik teisėta veikla, Seimo Antikorupcijos komisijai lapkričio 16 d. patvirtino ir Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT). STT nurodė, kad nuo šių metų ge-

gužės su įvairiais nusiskundimais dėl matininkų veiklos į tarnybą kreipėsi daugiau nei 300 asmenų. 40 proc. žmonių aiškino, kad matininkai per lėtai vykdo žemės reformą, 30 proc. skundėsi, kad projektų autorių paženklintos sklypų ribos ir plotas neatitinka ribų ploto žemės sklypo plane, kiti skundėsi prastu darbu ir nereglamentuotais darbų į kainiais.

Posėdyje dalyvavę Registrų centro atstovai sakė, kad kas dešimta privačių matininkų parengta byla būna su klai-

LR Vyriausybės spaudos tarnyba paskelbė, jog nuo lapkričio 21 d. galima paskambinti tam tikru numeriu į Vyriausybę, bus galima klausti apie premjerą ir jo žmonos verslą, į kuriuos A. Brazauskas vėliau ketina atsakyti tiesioginiame Lietuvos televizijos eteryje.

domis. Sumokėjęs pinigus už klaidingą projektą klientas vėliau pats turi ieškoti būdų, kaip priversti matininkus jas ištaisyti. **LGITIC**

LIETUVOS VADOVAUJAMA AFGANISTANO GORO PROVINCIJOS ATKŪRIMO GRUPĖ SULAUKĖ PARAMOS

Į Čagčaraną, kur yra įsikūrusi Lietuvos vadovaujama Goro provincijos atkūrimo grupė, lapkričio 18 d. atvyko nauja pamaina. Į Afganistaną atvykę Lietuvos kariai lapkričio pabaigoje pakeis nuo čia nuo birželio mėnesio tarnaujančius karius.

Maždaug penkiasdešimt Lietuvos karių nusileido Herate, priešakinės paramos bazėje. Dalis karių išskrido į Kabulą, Tarptautinių saugumo paramos pajėgų (angl. ISAF) štabą, kur dalyvaus trumpuose mokymuose, o kiti kariai atvyko tiesiai į Čagčaraną, pranešė KAM.

Su pirmąją grupe atskrido PAG-2 vadovybė, štabo karininkai, mobiliųjų ryšio ir stebėjimo grupių vadai bei vairuotojai. Jie iki mėnesio pabaigos bus supažindinti su situacija provincijoje, perims pareigas iš savo pirmtakų. Kiti kariai į Čagčaraną atskris mėnesio pabaigoje.

PAG-2 misijos kariams teks prisitaikyti prie sudėtingų oro sąlygų - gruodžio mėnesį Afganistane prasidės žiema. Šiam regionui būdingas sausas

žemyninis oras, šaltasis laikotarpis būna gana atšiaurus, iškrenta daug sniego, dideli temperatūrų skirtumai dieną ir naktį. Žiemos metu keliai ir kalnų perėjose gali būti užpusytos, todėl pagrindinė susisiekimo priemonė - orlaiviai.

PAG-2 kariai aprūpinti žiemine apranga, dykumų lauko uniforma; iš Lietuvos bus gabenama papildoma šilta patalynė, žieminiai rūbai ir avalynė; planuojama įsigyti papildomos įrangos transporto priemonėms, kad galėtų judėti žiemos sąlygomis. Taip pat numatyta, kad kai kuriuos daiktus kariai galės įsigyti Italijos karių bazės prekybiniame centre Herate.

Lietuvos vadovaujamos Goro provincijos atkūrimo grupės pagrindinės užduotys - stiprinti centrinės Afganistano valdžios įtaką Goro provincijoje, padėti vietinėms saugumo struktūroms kurti saugią aplinką ir stabilumą, sudaryti tinkamas sąlygas provincijai ir valstybei atkurti tarpininkaujant ir skatinant įvairių valstybinių ir nevyriausybinių organizacijų veiklą provincijoje. **LGITIC**

SUOMIJOJE VEIKIA RUSIJOS ŠNIPAI

Suomijoje, kaip ir šaltojo karo laikais, vis dar knibžda Rusijos šnipų, rašo laikraštis *Helsingin Sanomat*. Remdamasis neįvardytais šaltiniais leidinys teigia, kad Helsinkyje gyvena maždaug pusšimtis užsienio slaptųjų agentų, iš kurių trisdešimt yra atsiųsti Rusijos. Jų skaičius toks pat, kaip ir pačiame šaltojo karo įkarštyje, kai ši neutrali Skandinavijos šalis buvo atsidūrusi tarp sovietinio ir Jungtinių Valstijų vadovaujamo bloko.

Likusieji dvidešimt dirba JAV, kitoms Vakarų valstybėms, Kinijai ir Rytų Europos šalių vyriausybėms, nurodo laikraštis. Anot *Helsingin Sanomat*, 80-90 proc. šnipų

turi diplomatinius pasus, o likusieji veikia prisidengę žurnalistine ar akademinė veikla.

Kaip teigia pranešime cituojama Suomijos slaptoji tarnyba, nuo devintojo dešimtmečio užsienio agentus ypač domina Suomijos pramoninės paslaptys, lėmusios precedento neturintį šalies ekonomikos suklestėjimą. Šnipai taip pat nori daugiau žinoti apie atsargius Suomijos žingsnius siekiant suartėti su NATO ir šios Šiaurės šalies galimybės, tegu ir tolimas, kada nors prisijungti prie Vakarų karinio aljanso. Europos Sąjungos nare Suomija tapo 1995 metais. **Delfi**

EUROPOS SĄJUNGOJE VIS DAŽNIAU KALBAMA ANGLŲ KALBA

Beveik pusė Europos Sąjungos gyventojų gali kalbėti anglų kalba, tuo tarpu Lietuvoje bendrauti angliškai gali tik 26 proc. žmonių. Tai parodė "Eurobarometro" tyrimo, kurį Europos Komisijos užsakymu atliko "TNS Polling&Social", rezultatai. Šio tyrimo metu buvo apklausti daugiau kaip 30 tūkst. žmonių 25-e ES šalyse, pranešė "TNS Gallup".

"Tyrimas parodė, kad anglų, kaip užsienio kalbos naudojimas Europos Sąjungos šalyse ir toliau auga", – sakė

"TNS Gallup" tyrimų direktorius Mindaugas Degutis.

Palyginti su 2001 metų duomenimis, Europos Sąjungos gyventojų, mokančių kalbėti angliškai šalia savo gimtosios kalbos, skaičius išaugo 2 procentiniais punktais – nuo 32 iki 34 procentų. Atsižvelgiant į tai, kad 13 procentų žmonių ES naudoja anglų kalbą kaip savo gimtąją (Jungtinėje Karalystėje, Airijoje), kalbėti anglų kalba gali beveik pusė (47 proc.) visų ES gyvenančių suaugusiųjų.

Delfi

Lapkričio 17 d. Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėse Amerikos Valstijose pristatyti Lietuvos pasiekimai Yale universiteto "Pasaulio bičiulių programos" studentams. Pristatyme kalbėjo LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas.

LR ambasados nuotr.

PROKURORAI PRADEDA TIRTI "DRAUGYSTĖS" PRIVATIZAVIMĄ

Generalinė prokuratūra, išnagrinėjusi Valstybės turto fondo pateiktą medžiagą, lapkričio 18 d. nusprendė pradėti ikiteisminį tyrimą dėl viešbučio "Draugystė" privatizavimo. Ikteisminį tyrimą dėl viešbučio, kuriam anuomet vadovavo ir kuris dabar priklauso premjero Algirdo Brazausko žmonai Kristinai, pavesta atlikti Vilniaus apygardos prokuratūrai. Tai patvirtino generalinio prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis.

Vilniaus apygardos prokuratūra įtariamųjų šioje byloje kol kas neįvardija. "Iš pradžių reikia išsiaiškinti, ar teisėtai buvo privatizuotos akcijos, tam reikia apklausti tuometinės turto privatizavimo tarnybos atstovus, Prezidentūros buvusius atstovus ir žmones, kurie pirkė tas akcijas, ir t.t.", – sakė prokuroras R.Jancevičius.

"Šiandien aš negaliu įvardyti nė vieno įtariamojo. Nes negali iškart pasakyti, kas yra kaltas, ar tas kuris parduoda blogą prekę, ar tas, kuris ją perka, žinodamas, kad ji bloga", – samprotavo R.Jancevičius.

Prokuroras neatmetė tikimybės, atliekamame tyrime, be Kristinos Brazauskienės, kuriai priklauso viešbutis "Crowne Plaza" Vilniuje (anksčiau "Draugystė") ir jos pirmosios šeimos narių, gali tekti apklausti ir dabartinį jos vyrą – premjerą Algirdą Brazauską.

VTF generalinis direktorius Povilas Milašauskas kreipėsi į Generalinę prokuratūrą dėl viešbučio "Draugystė" (dabar "Crowne Plaza") privatizavimo aplinkybių.

Prokuratūra paprašyta ištirti, ar vykdamas bendrovės "Draugystės viešbutis" valstybei nuosavybės teise priklausiusių akcijų privatizavimą

nebuvo pažeisti teisės aktų, reglamentuojančių privatizavimo procesą Lietuvoje, reikalavimai bei asmenų, vykdyusių ir dalyvavusių privatizavimo procese, veiksmuose nėra nusikalstamos veikos požymių.

Kaip žurnalistams teigė G.Jasaitis, šiai medžiagai negalioja senaties terminas.

Pasak G.Jasaičio, pastaruoju metu buvo atlikti du patikrinimai, susiję pareigūnų sprendimais dėl sostinės viešbučio "Draugystė" (dabar – "Crowne Plaza) ir valgyklos "Šešupė" privatizavimo tyrimo. Ir viešbučiui, ir valgyklai vadovavo K.Brazauskienė.

Ikteisminis tyrimas dėl "Šešupės" privatizavimo prieš kelerius metus buvo nutrauktas. Po patikrinimo nustatyta, kad tirta veika anuomet buvo kvalifikuota teisingai. Ši byla jau grąžinta į archyvą. Pagal tuo metu galiojusį Baudžiamąjį kodeksą šiems veiksmams jau suėjęs senaties terminas.

Ištirus viešbučio "Draugystė" privatizavimą, buvo atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą nenustačius nusikaltimo sudėties. Dabar pareigūnai pripažino, kad pagrindo pradėti ikiteisminį tyrimą iš tiesų nebuvo.

Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) direktorius Povilas Malakauskas žurnalistams sakė, kad šiuo metu jo vadovaujama institucija neturi duomenų apie galimą korupciją privatizuojant "Šešupę" ar "Draugystę".

"Jei STT turėtų rodymų, kurie pagal dabar Lietuvoje galiojančią baudžiamąją teisę leistų mums pradėti ikiteisminį tyrimą, tas tyrimas būtų pradėtas nepriklausomai nuo vieno ar kito politiko raginimų", – tvirtino P.Malakauskas.

Ikteisminį tyrimą būtų galima pradėti gavus pareiskimą arba surinkus naujų duomenų. "Dabar daug kalbame apie šiuos dalykus, bet nėra nė vieno pareiskimo šiuo klausimu, – sakė STT vadovas. – Jei pareiskimas būtų, ikiteisminio tyrimo institucija praktiškai negali nepradėti tyrimo, jei ten yra pakankamai argumentuota informacija".

Pasak P.Malakausko, STT tam tikrais atvejais net negalėtų pradėti tyrimo – pavyzdžiui, jei yra suėję senaties terminas arba jau priimti procesiniai sprendimai. "Kalbame apie dešimties ir daugiau metų senumo įvykius, kai STT dar net nebuvo. Mūsų kaupiami duomenys yra iš žymiai vėlesnio laikotarpio", – pažymėjo jis.

"Nesusikoncentruokime tik į STT, – siūlė P.Malakauskas. – Tai yra gana siaura sritis – korupcija. Mes turėtume įrodyti kyšio davimą arba tam tikrą telefoninę ar kitą įtaką, kuri yra dešimties metų senumo. Aš jums atvirai pasakysiu – tai įrodyti dabar neįmanoma".

Repliką, kad opozicija priekaištauja premjerui dėl prieš porą metų įvykusių sandorių su viešbučio akcijomis, STT vadovas atrėmė teigdamas, jog "politikų įtarimų ar diskusijų gali būtų įvairiausių. Mes kalbame apie baudžiamąjį procesą ir baudžiamąją teisę, kur yra aiškiai suformuluota, kokiais atvejais institucija arba tyrėjas gali pradėti arba nepradėti tyrimo".

Pasak P.Malakausko, nors šiuo metu "Crowne Plaza" priklauso privatiems asmenims, STT galėtų tirti atliktus sandorius, jei tai būtų susiję su valstybės tarnyba ir priimtais sprendimais.

Delfi

PADĖKA LIETUVIŲ FONDUI PRIIMANT PREMIJĄ LIETUVOS ŠVIETIMUI

Irena Ross

Man atiteko privilegija atstovauti APPLE ir priimti dr. Razmos vardo švietimo premiją mūsų draugijos vardu.

Obuolys, tai labai tinkamas simbolis mūsų draugijos realybei:

Pirmoji dalis – giliausiai jaugusios sėklos – tai Lietuvos švietimo veiklos dabartis ir ateitis. Atitinkamoje atmosferoje iš tų sėklų išaugs ateities obelaitės – Lietuvos visokeriopų tarnybų ir vadovybės pajėgos.

O tas sėklas apsupantis obuolio minkštumas tai esame mes, APPLE savanoriai, įvairių švietimo sričių specialistai. Savo pateikiamomis žiniomis ir metodika prisidedame prie tų sėklų atitinkamo protinio ir dvasinio maitinimo, kad iš jų išaugtų tvirtos ir vaisingos obelaitės.

Bet jei to obuolio sėklos ir minkštumas nebūtų apsaugoti stiprios, sveikos žievelės tai pranyktų visas bendradarbiavimas tarp Lietuvos švietimo darbuotojų ir Amerikos savanorių. Nes ta žievelė kaip tik simbolizuoja visus APPLE aukotojus kurių dosnumo temperatūra tikrumoje ir diktuoja mūsų ateitį.

Ir jeigu šio obuolio žievelė šį vakarą blizga trykšdama ypatingai gera sveikata tai grynai dėl to, kad Lietuvių fondas paskirdamas mums šią kilnią premiją suteikė APPLE draugijai naujų gyvybinių sulčių.

Savo pastabomis prisideda **Vaiva Vėbraité**, pirmoji APPLE vadovė, šiuo metu esanti Lietuvoje:

“APPLE draugija itin reikšminga ugdant lietuviškumą ir demokratines vertybes. Kaip tai įmanoma? Juk atrodo keista, kad tokia veikla užsiimtų pedagogai iš Amerikos, dažnu atveju nelietuviai... Tačiau Lietuvos mokytojai APPLE kursuose gyvena visi kai naujoje unikaloje aplinkoje, kurioje nėra nei kvapo ciniškumo, viskas pagrįsta tarpusavio pagalba, pagarba mokytojo orumui, ir jo tautinės pilietinės savimonės tvirtumu. Po kursų mokytojai tokią aplinką nori ir stengiasi kurti savo mokyklose...”

Antroji buvusi vadovė, **Emilija Sakadolskienė**, šiuo metu gyvenanti Vilniuje, prisideda sekančiai:

“Ar gali būti geresnis būdas padėti atgimstančiai Lietuvai? Dalindamiesi vakarietiška patirtimi su tais, kurie ugdo naująsias nepriklausomas Lietu-

vos kartas, esame patyrę nuostabių momentų. Apskaičiuota, kad apie 30 nuošimčių Lietuvos pedagogų yra lanke Apple kursas, tad mūsų talka Lietuvai yra palikusi ryškius pėdsakus. Dažnai prieina mokytojai, kurie dalyvavo kursuose prieš 10 metų ar net daugiau ir sako, kad tebesinaudoja medžiaga ir idėjomis pateiktomis per APPLE kursas. Tikiu, kad ženkliai esame prisidėję prie pilietiškos, susipratęsios, ir pasišventusios visuomenės atstatymo.”

Gita Kupčinskienė iš Bostono, buvusi trečioji vadovė, prisideda savo jausmais:

“Lietuvai nepriklausomybę atgavus, Amerikos lietuviai pradėjome savęs klausti, o ką dabar veiksime? Jau penkiolika metų, kaip kas vasarą darbuojamės Lietuvoje, norėdami suteikti Lietuvos mokytojams naujų žinių, pasidalinti bendrais pedagoginiais rūpesčiais, ir palaikyti kolegas dvasiškai. Džiugiai nustebome supratę, kad mes lygiai tiek pat pasisemiame žinių, išminties ir dvasinės stiprybės.”

Kitas 2001 iki 2002 metų vadovas, University of Florida profesorius, **dr. Phillip Taylor**. Jo žodžiai:

“Nuo 1992 metų, per paskutinius keturiolika metų dalyvavimo APPLE kursuose, teko pastebėti, kad į mokyklos administratorių eiles palaipsniui įsijungia vis daugiau jaunesnio amžiaus direktorių ir jų pavaduotojų ir taip pat daugėja ir moterų direktorių skaičius. Seminarų metu analizuojame įvairius vadovavimo iššūkius ir stengiamės pritaikyti atitinkamus sprendimus žiūrint per naujovišką perspektyvą. Mano manymu, Lietuvos ateitis gerose rankose. Mokytojai, direktoriams pritariant, sukuria jaunuoliams pozityvias mokslo galimybes, kurios paruoš tuos moksleivius tapti rytojaus vadovais.”

Po dr. Taylor, kita vadovė buvo University of North Carolina School of Social Work profesorė, **dr. Kathrine Dunlap** (2002-2003 metais). Štai kuo ji nori pasidalinti su mumis:

“Mano vadovavimo laikotarpyje padauginome regioninių kursų skaičių – mažesniuose miesteliuose toli nuo didmiesčių. Patyrėme, kad dėl įvairių priežasčių, ne visoms mokytojoms įmanoma dviem savaitėm atsitraukti nuo namų. Taigi, per su entuziazmu lancomus regioninius kursus,

Inž. Eugenijus Bartkus, vienas pagrindinių Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos vadovaujančių asmenų, kalba Sąjungos seime spalio 8 d. Čikagoje.

Z. Degučio nuotr.

PRISTATYTI LIETUVOS PASIEKIMAI

Š.m. lapkričio mėn. 17 d. Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėse Amerikos Valstijose Yale universiteto Pasaulio bičiulių programos (Yale University World Fellows Program) studentams pristatyti Lietuvos pasiekimai. Priėmimo ambasadoje taip pat dalyvavo JAV Valstybės departamento pasekretorė globaliniams reikalams ir demokratijai Paula J. Dobriansky.

Susirinkusius svečius pasveikinęs LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas kalbėjo: “Lietuva yra puikiausias pavyzdys kaip per 15 metų galima atsikratyti komunistinio palikimo, sukurti stabilią politinę aplinką, įgyvendinti demokratinis idealus ir tapti viena sparčiausiai besivys-

tančių ekonomikų visoje išsiplėtusioje, 25 narius vienijančioje, Europos Sąjungoje. Tikiuosi, kad Lietuvos sėkmės istorija, įgyvendinant demokratines vertybes ir laisvosios rinkos reformas, taps pavyzdžiu tokioms šalims, kaip Baltarusija, Ukraina, Gruzija, o taip pat kitoms Juodosios jūros regiono valstybėms,” sakė jis.

Priėmimo metu kalbėjusi VD pasekretorė Paula J. Dobriansky pabrėžė Vidurio ir Rytų Europos šalių demokratinų reformų patirties perdavimo svarbą kitoms valstybėms. “Lietuva išsiskiria savo aktyvia veikla, kuri padeda šiuo metu tik dar bežengiančioms demokratinio keliu valstybėms. Mes esame dėkingi Lietuvai, kad pastaroji savo

sudarome galimybę kuo didesniai skaičiui mokytojų pasisemti naujų žinių ir įgyti naujų mokymo įrankių.”

Vadovė po dr. Dunlap buvau aš. 2004-tų metų vasarą. Būdama jauna mokytoja, prikliausiai draugijai kurios šūkis: “Geriau uždegti vieną žvakutę, negu prakeikti tamsą.” Nenoriu praleisti šios, progos su Jumis pasidžiaugti, kad mes per paskutinius 15 metų uždegėme virš 15,000 žvakučių. Nes mes iki šiol tiesioginiai pasidalinome praktika ir žiniomis su tiek pedagogų: t.y. mokytojų, direktorių, socialinės rūpybos darbuotojų ir bibliotekininkų. Bet tai yra tik apie 30% Lietuvos švietimo personalo. Reiškia dirva tebėra plati ir todėl Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerija kasmet tebekviečia mūsų draugiją naujai pasirašyti sutartį sekančiai vasarai ir tęsti kursus toliau.

Dabartinis direktorius, Philadelphia Temple University profesorius ir Philadelphia Public Schools Special Education direktorius, kurio specialybė moksleiviai su negalio-

niatyva apmokė irakiečius, rengiantis pirmiems šalyje demokratiniais rinkimams. Lietuvos patirtis buvo jiems labai svarbi,” pažymėjo JAV pareigūnė.

Svečiai taip pat turėjo progą susipažinti su šiuo metu ambasadoje eksponuojama paroda “15 metų Lietuvos Nepriklausomybei.” Tai yra bendra Užsienio reikalų ministerijos ir Lietuvos instituto paroda, atspindinti naujausių laikų Lietuvos istoriją: nuo Sąjūdžio laikų iki protokolų dėl pilnateisės Lietuvos narystės ES ir NATO pasirašymo.

Šiais metais Yale universiteto Pasaulio bičiulių programoje dalyvauja 18 studentų iš skirtingų pasaulio valstybių, tame tarpe ir LR prezidento vidaus politikos ir analizės

(Nukelta į 7 psl.)

arba su ypatingais gabumais, **dr. Karl Janowitz**. Štai jo mintys: “APPLE draugija pastebimai per penkiolika metų prisidėjusi prie švietimo atsinaujinimo Lietuvoje, aktyviai ruošiasi ateinančiai šešioliktajai vasarai.

Mūsų tikslas tebėra ugdyti demokratinis principus ir padėti Lietuvai užimti savo vietą 21-mo šimtmečio pasaulyje ir komercinėje rinkoje. Orientuojame savo įnašą prie svarbiausių kriterijų reikalingų tai atsiekti. Tai yra: kritiškas mąstymas, kooperatinis mokymasis, dvasinių ir socialinių vertybių svarba, civilinė teisė, charakterio ugdymas ir tautinio sąmoningumo skatinimas.

Jūsų dosni pinigine premija mus įgalins tęsti savo užsiibrėžtą misiją Lietuvoje. Nors APPLE lektoriai yra savanoriai, kurie aukoja ir laiką ir ekspertizę, bet plataus masto organizacijos paslaugų teikimas ir išlaikymas pareikalauja gan stambių išlaidų. O dolerio vertė kritus, tos išlaidos vis didėja ir didėja. Taigi esame Jums širdingai dėkingi už Jūsų

suteiktą šią labai reikalingą paramą.”

Taigi, baigdama noriu dar kartą padėkoti Lietuvių fondui už mūsų draugijos reanimacinį finansinį išgydymą nes šių 2005-tų metų vasaros kursams pasibaigus, mūsų finansinė sveikata buvo smarkiau negu bet kada iki šiol, sužlugus. Ir Jūs ir mes gerai žinome, kad čia ne pirmas kartas, kad Lietuvių fondas yra ištiesęs savo dosnią ranką APPLE draugijai. Mes tai visada vertiname savo, o ypač mūsų kolegų Lietuvos pedagogų vardu.

Neabejotinai, ateityje ir vėl ištiesime savo ranką su prašymu mums padėti. Tikiuosi, kad Dievo Apvaizda įtakos Jūsų sprendimus ir kad vėl sulauksime iš Jūsų finansinių transfuzijų, kurios prisidės prie mūsų išlikimo tol, kol būsime reikalingi Lietuvos švietimo kontekste.

Visos APPLE draugijos vardu tariau ačiū už obuolio žievelę; ačiū už prisidėjimą prie švietimo žvakučių liepsnojimo Lietuvoje.

DIRVOS LOTERIJA

Šių metų *Dirvos* loterija atnešė ne tik numatytų išdavų, bet ir labai malonių netikėtumų. Dauguma skaitytojų, grąžindami bilietėlių šakneles pridėjo ir auką, tuo parodydami savo didelį prielankumą *Dirvai* ir tikrą supratimą sunkios laikraščio padėties. Už tokią gražią paramą esame ypatingai dėkingi. Praeitame numeryje skelbėme visų laimėjusių pavardes. John ir Anelė Gumbelevičiai iš Vancouver, WA, laimėję 300 dol., grąžino kaipo dovaną *Dirvai*. Nuoširdus **ačiū** p. Gumbelevičiam, ir dar kartą dėkojame visiems rėmėjams.

“Vilties” draugijos valdyba, “Dirvos” leidėjai

NEW YORK, NY

Chicagoje įvyko Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 68-as Seimas. Iš New Yorko buvo pakviesta dr. Giedrė Kumpikaitė, Tautos fondo Valdybos pirmininkė, kuri sveikino Seimą Tautos fondo vardu; taip pat dalyvavo Saulius Sirusas, Tarybos finansų direktorius ir valdybos išdininkas. Ilgametis SLA pirmininkas Vytautas Kasniūnas atsistatydino, pareigas perleido Kęstučiui Miklui. Antras vicepirmininkas buvo paskirtas Saulius Kuprys, ALT’os pirmininkas.

New York LB ruoštas “Gintaro balius” įvyko lapkričio 12 d. Jis pritraukė nemažą dalyvių. Buvo surengta loterija, dalinami prizai, dainavo sopranas Juratė Švedaitė-Waller, grojo Stasys Telšinskas. Jame dalyvavo amb. V. Ušackas su šeima, konsulas Butkus su žmona, Jurgis Valaitis, Tautos fondo tarybos pirmininko pavaduotojas su žmona, dr. Paul Michael Kazas, Lietuvos Vyčių pirmininkas. Vida Jankauskienė buvo išrinkta Metų žmogumi, Algis Jankauskas buvo išrinktas Gintarų karaliumi, o Malvina Kliveckienė gavo prizą už gražiausius gintarus.

Rasa Pranckūnaitė, labai talentinga menininkė iš Lietuvos, gyvenanti 15 metų New

Yorke, rengia savo naują parodą “Departure of Form”. Paroda prasidėjo lapkričio 12-tą, o oficialus atidarymas buvo lapkričio 19 d., New York Hall of Science Museum, Flushing, NY. R. Pranckūnaitė kas keletą metų surengia savo įdomių darbų parodą.

Edvinas Minkštimas, jaunas talentingas pianistas, gyvenantis New York, jau treči metai, neseniai priimtas į Juilliard daktarato programą, laimėjo konkursą – Concerto Competition – ir grojo Alice Tully Hall lapkričio 22 d.

Amerikos vyčiai (Knights of Lithuania) – Maspeth Council 110 – kviečia visus lietuvius ir lietuvių draugus į naujos valdybos iššventinimą, tai bus Atsimainymo parapijos salėje – Transfiguration Church 64-14 Clinton Avenue, Maspeth, lapkričio 27-tą, sekmadienį, 1:00 val. popiet. Organizuoja naujas pirmininkas dr. Paul Michael Kazas. Bus pagerbtas Joe Thomas, kuris gros mūsų mėgiamas dainas ir šokius. Turėtų būti smagi popietė su draugais, geru maistu, muzika. Dr. Kazas kviečia visus atsilankyti. RSVP 718 849-5725.

Apreiškimo parapijos TA ruošia Padėkos dienos pietus – Thanksgiving dinner, sekmadienį, lapkričio 27-ą tuoj po 10-tos val. šv. Mišių parapijos salėje.

Dr. Giedrė Kumpikaitė

Akimirka iš *Dirvos* loterijos. Iš kairės: Clevelando lietuvių namų pirmininkė Rūta Mekešaitė-Degutienė ir buvusi “Vilties” draugijos vicepirmininkė Vilija Nasvytytė-Klimienė ištraukė tris laimingus *Dirvos* loterijos bilietus.

A.V.Matulionio nuotr.

NAUJIENOS IŠ 68-JO SLA SEIMO ČIKAGOJE

Lapkričio 12-13 dienomis Čikagoje buvo prarastas seniausios JAV, o kiek žinome, ir pasaulyje, lietuvių organizacijos, kuri sutrumpintai vadinasi SLA, seimas. Apie jį čia ir norime plačiau pakalbėti ir mintimis pasidalinti su skaitytojais.

Nors Seimo antrąją dieną buvo prisaikdinta 2005 m. gegužės mėn. išrinkta vykdomoji valdyba su Vytautu Kasniūnu, tačiau šis dar sekmadienio popietę įvykusiame pirmajame jos posėdyje atsistatydino. Ten pat į jo vietą buvo paskirtas naujas žmogus – Kęstutis Miklas iš Floridos, senas SLA veikėjas, kitų lietuviškų organizacijų darbuotojas. Tame pačiame posėdyje paskelbta dar viena naujiena – antro vicepirmininko posto įsteigimas, ir kad į jį buvo pakviestas Amerikos lietuvių

tarybos pirmininkas – adv. Saulius Kuprys. Naujasis pirmininkas pareigas pradės eiti nuo gruodžio pradžios.

Seimą pradėjo V. Kasniūnas

Pirmąjį Seimo posėdį, įvykusį Hilton Garden Inn viešbutyje (šalia anksčiau numatytos Hampton Inn), pradėjo pats pirmininkas V. Kasniūnas, kuris paskaitė ir maldą. Buvo sugiedotas Lietuvos himnas, o taip pat vyko sveikinimai. Sveikintojų tarpe buvo ALT’o pirmininkas S. Kuprys, Tautos fondo pirmininkė iš New York Giedrė Kumpikaitė, Lietuvos Vyčių organizacijos veikėja Loreta Stukienė, JAV lietuvių žurnalistų sąjungos pirmininkas Edvardas Šulaitis. Mandatų delegatams įteikimui vadovavo iš New York atvykusi SLA sekretorė Genovaitė

Meiliūnienė ir raštinės darbuotoja Elena Naujickienė.

Trumpą pranešimą padarė prezidentas V. Kasniūnas. Jis nusiskundė, jog dėl ligos ilgesnį laiką negalėjo tinkamai eiti pareigų, todėl ne visi užsimojimai buvo įvykdyti.

Jis Seimo programos pravedimui pakvietė vadovauti K. Miklą, kuris tose pareigose išbuvo iki pat Seimo pabaigos.

SLA sekretorės S. Meiliūnienės pranešimas

Sekretorė perskaitė pagrindinį Seimo pranešimą, kuris taip pat buvo atspausdintas atskiru leidiniu ir turėjo 19 puslapių. Jame sekretorė palietė visas SLA veiklos sritis, pradedant narių skaičiumi ir baigiant išvadomis apie organizacijos stovį.

Ji skaičiais pailiustravo narių skaičiaus mažėjimą (kasmet dėl mirties ar apdraudų atsiėmimo netenkama daugiau kaip šimto narių).

Pranešėja nurodė apdraudų rūšis, kurios siūlomos žmonėms. Jų yra keturių rūšių. Be sveikatos patikrinimo galima apsidrausti iki 5,000 dol. sumos iki 75 m. amžiaus. Su gydytojo pažymėjimu ši suma gali pakilti iki 10,000 dol. Taip pat veikia pašalpos ligoje skyrius.

Sekretorė gana išsamiai apibūdino SLA pagrindinį turtą, atsakomybę bei kitus dalykus. Taip pat nurodė pozicijas, kur pinigai yra investuoti.

Ji kalbėjo apie paskutinių trejų metų pajamas (jų turėta 703,848 dol.), o taip pat ir išlaidas (jų būta 260,235 dol.) Per tą laiką nupirkta bonų už daugiau nei 400,000 dol.

Buvo paliesti ir kiti reikalai, jų tarpe ir SLA nuosavybė New Yorko miesto centre (307

(Nukelta į 10 psl.)

CHICAGO, IL

PIRMĄ KARTĄ ILLINOIS VALSTIJOS VALDŽIA TEIKIA ŽINIAS LIETUVIŲ KALBA

Š. m. lapkričio 15 d. Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius dalyvavo Illinois valstijos Cook apygardos mokesčių mokėto-

(Atkelta iš 6 psl.)

PRISTATYTI LIETUVOS

grupės vadovas patarėjas Darius Gudelis.

Yale universiteto Pasaulio bičiulių programa – tai vieno semestro kursai jau dirbantiems jauniems vadovams iš įvairių pasaulio šalių. Daugiau apie programą galite sužinti apsilankę tinklalapyje adresu: <http://www.yale.edu/worldfellows/>

Kęstas Vaškelevičius, LR ambasada Vašingtone

jams skirtų informacinių lankstinukų lietuvių kalba pristatyme, kuris įvyko Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje. Renginyje dalyvavo ir lankstinukus pristatė Cook srities išdininkė Maria Pappas.

Renginį pradėjęs Balzeko lietuvių kultūros muziejaus prez. Stanley Balzekas, Jr., pristatydamas generalinį konsulą A. Daunoravičių ir Cook apygardos išdininkę M. Pappas, pažymėjo glaudų bendradarbiavimą tiek su LR generaliniu konsulatu Čikagoje, tiek ir su Cook apygardos išdo įstaiga. Jis taip pat padėkojo išdininkei M. Pappas už jos nuolatinį dėmesį įvairioms etninėms grupėms, gyvenančioms Cook apygardoje.

Generalinis konsulas A. Daunoravičius papasakojo susirinkusiems, kad mintis išleisti informacinius lankstinukus ir lietuvių kalba kilo

š. m. vasario mėn. jam lankantis pas Cook apygardos išdininkę. Jis pasidžiaugė, kad apygardos išdo įstaigai, bendradarbiaujant su Lietuvos generaliniu konsulatu Čikagoje, šią mintį pavyko įgyvendinti dar šiais metais, ir padėkojo išdininkei M. Pappas už jos asmeninį indėlį į šį projektą. A. Daunoravičius atkreipė susirinkusių dėmesį į tai, kad pristatomi Cook apygardos išdo įstaigos lankstinukai lietuvių kalba yra, greičiausiai, pirmas ir kol kas vienintelis atvejis, kai JAV valdžios įstaiga išleido leidinius lietuvių kalba. Jo žodžiais, tai gražus ir sektinas pavyzdys.

Cook apygardos išdininkė M. Pappas pažymėjo, kad pagal gyventojų surašymo duomenis, Cook apygardoje lietuvių kalba patenka į labiausiai paplitusių kalbų 20-

tuką. Ji papasakojo, kad jos vadovaujama išdo įstaiga yra atsakinga už daugiau nei 9 mlrd. JAV dolerių mokesčių kasmetinį surinkimą iš beveik 1,7 mln. apmokestinamų nekilnojamo turto vienetų bei šių lėšų paskirstymą beveik 2 tūkstančiams iš mokesčių išlaikomoms institucijoms visoje Cook apygardoje, kurioje gyvena 5,4 mln. gyventojų. Pristatydama 4 lankstinukus lietuvių kalba, išdininkė M. Pappas supažindino su patarimais namų savininkams, mokesčių mokėjimo tvarka, mokesčių lengvatomis bei permokų grąžinimu.

Informaciją lietuvių kalba Cook apygardos mokesčių mokėtojams galima rasti ir Cook apygardos išdo įstaigos tinklalapyje <http://www.cookcountytreasurer.com>.

Lietuvos Respublikos Generalinio konsulato inf.

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus išsiuntė sveikinimą Latvijos Respublikos prezidentei Vairai Vykei – Freibergai nacionalinės šventės – Latvijos Nepriklausomybės dienos proga. “Mūsų tautas ir valstybes sieja įvairiapusis bei intensyvus bendradarbiavimas. Lietuvos ir Latvijos narystė Europos Sąjungoje ir NATO atvėrė dar platesnes bendradarbiavimo erdves, metė naujų iššūkių. Malonu, kad dvi broliškos tautos garsiau prabilo ir apie visuomeninius ryšius - savo veiklą pradėjo Lietuvos ir Latvijos forumas. Nuoširdžiai tikiu, kad mūsų valstybių ir tautų abipusiai interesai sutvirtins ir tarpusavio sąsajas vieningoje bei saugioje euroatlantinėje erdvėje. Džiaugiuosi, kad Lietuvos ir Latvijos draugiški santykiai pereina į naują kokybę”, - rašoma prezidento sveikinime.

Lietuvai Ukrainoje atstovaus dar vienas garbės konsulas. Ukrainos užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento direktorius Boris Bazilevski suteikė egzektivatūrą - leidimą vykdyti Lietuvos garbės konsulo funkcijas - verslininkui Nikolaj Gladkich. Kaip pranešė LR URM, N.Gladkich priskirta vykdyti konsulines funkcijas Ukrainos Donecko srityje. Iki šiol Ukrainoje veikė du Lietuvos garbės konsulatai: Lvove ir Simferopolyje. Iš viso Lietuva jau yra paskyrusi daugiau nei 100 garbės konsulų beveik 60-yje valstybių visuose pasaulio žemynuose. Garbės konsulas yra užsienio reikalų ministro paskirtas asmuo, vykdamas jam pavestas konsulines funkcijas bei atliekantis ekonominio ir kultūrinio bendradarbiavimo skatinimo ir kitą URM pavestą darbą. Paprastai garbės konsulais tampa pasiturintys verslininkai, galintys skirti lėšų Lietuvos ir jos siekių pristatymui savo šalyse, taip pat žmonės, jaučiantys simpatijų Lietuvai.

Ispanijos ambasadorius Lietuvoje Fidel Lopez Alvarez siūlo steigti Klaipėdoje Ispanijos konsulatą. Tai jis pareiškė viešėdamasis uostamiestyje. Ambasadorius Klaipėdoje lankėsi norėdamas tiesiogiai susipažinti su miestu, gauti informacijos apie jo plėtrą ir įvairius projektus bei sužinoti, kokios galimybės yra ispanų investuotojams ir turistams. Jis, be kita ko, užsiminė sieksias, kad kuris nors Ispanijos miestas susibičiuliautų su Klaipėda. Bus siekiama, kad ši regata, kurioje dvejus metus iš eilės dalyvavo jachta “Lietuva”, užsuktų ir į Klaipėdą.

Lietuvos Respublikos prez. Valdas Adamkus pasveikino Lenkijos Respublikos Prezidentą Aleksander Kwasniewski su šalies valstybine švente - Nepriklausomybės diena. “Šiandien Lenkiją ir Lietuvą sieja tvirta partnerystė, grįsta abipusiu pasitikėjimu, bendromis vertybėmis ir draugyste. Mūsų šalys glaudžiai bendradarbiauja atstovaudamos bendriems interesams Europos Sąjungoje, drauge puoselėja transatlantinius ryšius ir sutartinai plečia demokratijos bei saugumo erdvę Europos kaimynystėje”, - sakoma prezidento laiške.

Latvijos vadovai jau oficialiai pareiškė, kad Soros “antidemokratinės struktūros griaua valdžią, skaldo visuomenę ir ruošia dirvą ... naujam mesijui?! Ar yra Lietuvoje, Tėvynėje mūsų, didvyrių žemėje, kur iš praeities sūnūs stiprybę semia, bent vienas valdžios vyras, kuris išdrįs bakstelėti į Soros suregzta išlaikytinių tinklą ir įvardyti galimas grėsmes tautiečiams?!

Interneto svetainė “Omni” buvo paskelbusi visuomeninės organizacijos “Tėvai prieš narkotikus” valdybos nario Gintaro Našlėno interviu, kuriame jis kritikavo milijardierių George Soros dėl siekio legalizuoti narkotikus, tačiau po G.Soros finansuojamų veikėjų spaudimo šį interviu išėmė iš savo svetainės, praneša *Respublika*.

Prez. Valdas Adamkus išsiuntė užuojautos laišką Jordanijos Hašimitų Karalystės Karaliui Abdallah II dėl sprogimų ir žmonių aukų Jordanijos sostinėje Amane. “Išpuoliai, nukreipti prieš nekaltus civilius gyventojus, neabejotinai peržengia bet kokias žmogiškumo ir moralės normas. Pasaulio bendruomenė privalo duoti tvirtą ir solidarų atkirtį šiems barbariškiems veiksams, kurių netoleruoja nė viena civilizuota visuomenė. Brangindami laisvę, demokratijos vertybes ir žmogiškąjį orumą, negalime leisti įbauginami sienų nepaisančio terorizmo. Esu tikras, kad Lietuva ir Jordanija buvo ir bus sąjungininkės kovoje su terorizmu”, - sakoma prezidento laiške.

Po rugsėji katastrofa Lietuvoje pasibaigusio Rusijos karinių oro pajėgų naikintuvo “Su-27” skrydžio šios šalies kariškiai sugriežtino karinių orlaivių skrydžių Baltijos jūros regione tvarką. Lietuva pasveikino tokius sprendimus, tačiau tebelaukia atsakymų į Rusijai pateiktus pasiūlymus įgyvendinti papildomų pasitikėjimą stiprinančių priemonių, pavyzdžiui, tarp abiejų šalių KOP įsteigti “karštąją liniją”, kurios pagalba budėtojai galėtų operatyviai keistis informacija.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su lietuviais kariais Afganistane.

www.president.lt

VYRIAUSYBĖS ATSTOVAI AMSTERDAME IEŠKOS BŪDŲ DALYVAUTI “JUKOS” BYLOJE

Vyriausybės atstovai vyks ta į Amsterdamą, kur mėgins ieškoti galimybių kuo tinkamiau atstovauti Lietuvai numatytame Nyderlandų teismo posėdyje. Jame bus nagrinėjamos kreditorių pretenzijos į Rusijos kompanijai “Jukos” priklausančias koncerno “Mažeikių nafta” akcijas. Į Amsterdamą išvyko Vyriausybės sudarytos derybų grupės narys, ūkio viceministras Nerijus Eidukevičius. Prie jo prisijungs šios grupės narys, Ministro pirmininko patarėjas Saulius Spėčius, kiti Vyriausybės atstovai. N. Eidukevičius patvirtino, kad jau šią savaitę ketinama pradėti derybas su “Jukos” dėl šios kompanijos valdomų Mažeikių bendrovės akcijų pirkimo. Tačiau, pasak jo, tai bus tik pirmas paprastas

derybininkų susitikimas, apie kurį nieko nebus pranešta.

Į Amsterdamo teismą kviečiami atvykti visi “Jukos” bylos proceso dalyviai, **tačiau tarp jų nėra Lietuvos Vyriausybės**. Teismas nagrinės bendrą “Juganskneftegaz”, “Group Menatep” ir 14 Vakarų bankų ieškinį, o lapkričio 24 dieną paskelbs sprendimą dėl “Jukos” prašymo panaikinti Nyderlanduose esančio kompanijos turto areštą. Tačiau yra nuomonių, kad gali būti nuspręsta, koku būdu būtų galima kuo brangiau parduoti “Jukos” valdomas “Mažeikių naftos” akcijas, kurias Lietuvos Vyriausybė norėtų nupirkti ir parduoti jos pasirinktam investuotojui kartu su dabar turimų Mažeikių įmonės akcijų dalimi.

“Jukos” mėgina parduoti savo turimą 53,7 proc. “Mažeikių naftos” akcijų paketą. Pradinius pasiūlymus pateikė šie potencialūs investuotojai: Rusijos naftos milžinė “Lukoil” (kartu su JAV bendrove “ConocoPhillips”), Rusijos ir Didžiosios Britanijos koncernas TNK-BP, Lenkijos naftos koncernas “PKN Orlen” bei Kazachstano valstybinė naftos ir dujų bendrovė “Kazmunaigaz”. Kiek vėliau “Jukos” turės pasirinkti tris pretendentes, kurie po derybų turės pateikti galutinius pasiūlymus.

Derėtis su koncernu TNK-BP dėl “Jukos” bei Vyriausybės valdomų “Mažeikių naftos” akcijų dalies pardavimo yra numačiusi ir Lietuvos Vyriausybė.

LGITIC

BRITAI ATLIKO PASKUTINĮ ŠIAIS METAIS STEBĖJIMO SKRYDĮ VIRŠ LIETUVOS

Lapkričio 16 d. popietę grupė britų ir mūsų šalies atstovų Didžiosios Britanijos karališkųjų oro pajėgų lėktuvu “Andcover C Mk1” atliko stebėjimo skrydį virš Lietuvos. Pasak skrydžio vyriausiojo stebėtojo majoro Gintauto Sloviko, skrydis truko apie 2,5 val. Tokios misijos, jo teigimu, padeda tobulinti koordinaciją tarp oro erdvės naudotojų.

Pagal tarptautinę Atviro-

sios oro erdvės sutartyje numatytas procedūras atliktame skrydyje dalyvavo 12 britų ir 6 mūsų šalies atstovai. Praskrieję virš didžiųjų Lietuvos miestų stebėtojai per Žemaitiją grįžo į Šiaulius ir apie 14 val. nusileido Zoknių oro uoste. Tai buvo paskutinis stebėjimo skrydis virš Lietuvos šiais metais. Misijos metu stebėtojai fotografavo mūsų šalį iš 750 m aukščio. Lietuvos atstovai vyks

į Didžiąją Britaniją stebėti, kaip bus ryškinama nufotografuota medžiaga, ir jos kopiją parsiveš į Lietuvą.

Lėktuvu “Andcover C Mk1” virš Lietuvos skridę britai teigė, kad anksčiau tokios pačios markės lėktuvu yra skraidžiusi ir Anglijos karalienė. Pirmasis skrydis pagal Atvirosios oro erdvės sutartį virš Lietuvos buvo atliktas spalio mėnesį Rusijos branduolinės grėsmės mažinimo centro orlaiviu “An30B”.

LGITIC

LIETUVA PASIRAŠĖ EUROPOS SOCIALINĖS APSAUGOS KODEKSA

Socialinės apsaugos sistemos tobulinimo procese Lietuva turės priimti kuo palankesnius sprendimus dėl savo piliečių. Tai įpareigojanti Europos socialinės apsaugos kodeksą lapkričio 16 d. Strasbūre, Prancūzijoje, pasirašė socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė. “Lietuvai kaip Europos Tarybos narei svarbu deklaruoti, kad mūsų šalis pripažįsta

Kodekse nu-statytus ir visoje Europoje pripažįstamus minimalius socialinės apsaugos standartus ir kad Lietuva siekia skatinti tinkamo lygio socialinės apsaugos sistemą”, - po pasirašymo sakė V. Blinkevičiūtė. Jos teigimu, Lietuva jau nuo 2000 metų pradėjo konsultacijas su tarptautiniais ekspertais dėl galimybių prisijungti prie Europos socialinės apsaugos kodekso. Europos

Tarybos Europos socialinės apsaugos kodeksas buvo priimtas 1964 metais Strasbūre. Kodekso tikslas - užtikrinti minimalią apsaugą įvairiais socialinės rizikos atvejais ir išlaikyti bei skatinti tinkamo lygio socialinės apsaugos sistemą. 1996 m. pataisytos Europos socialinės chartijos 12 straipsnio 2 dalyje šio kodekso ratifikavimas įvardijamas kaip šalies tinkamos socialinės apsaugos rodiklis. Lietuva jį dar turės ratifikuoti.

LGITIC

LIETUVOS LIAUDIES BUITIES MUZIEJUS TURI NAUJĄ VADOVĘ

Kultūros ministerijoje lapkričio 16 d. vykusiamе konkurse Lietuvos liaudies buties muziejaus vadovo pareigoms užimti daugiausiai komisijos balų pelnę paveldo srities specialistė, istorikė Violeta Reipaitė, pakeisianti ligšiolinį muziejaus direktorių Stasį Gutautą. Be V. Reipaitės, konkurse dalyvavo etnologas, muziejininkas, nuo 1973 metų Liaudies buties muziejuje dirbantis Vingaudas Baltrušaitis bei Liaudies buties muziejaus direktoriaus pavaduotojas informacijai ir švietimui Eligijus Juvencijus Morkūnas. Pasak kultūros ministro Vladimiro Prudnikovo, iš naujosios muziejaus vadovės tikimasi rimto darbo, apie kurį liudytų ištisus metus muziejuje besilankanti lankytojų gausa, taip pat rimto požiūrio į muziejų, kaip į rinkos sąlygomis funkcionuojantį kultūros židinį, turintį unikalias sąlygas pristatyti šalies senovę ir tradicijas. Pasak V. Reipaitės, Liaudies buties muziejus daugiau negali būti vien tik senienų saugykla, funkcionuojanti tik per šventes - šiokeidieniais jame taip pat turi būti jaučiamas gyvumas ir turi veikti lankytoji idomios ir informatyvos ekspozicijos, pavyzdžiui, pristatančios amatų ir prekybos tradicijas. "Tikiuosi, kad man vadovaujant

muziejus taps patraukliu kultūros centru, dalyvaujančiu ne tik šalies, bet ir tarptautiniuose projektuose, konkuruojančiu su žymiais muziejais. Artimiausiu metu bus plečiamos ir išnaudojamos kultūrinio turizmo galimybės", - teigė naujoji direktorė.

V. Reipaitė 15 metų dirba paveldo srityje, specializuojasi pastatų istorijos srityje. 1982 m. V. Reipaitė Vilniaus universitete įgijo istoriko, istorijos dėstytojo specialybę. 1982-1985 metais dirbo F. Žemaičio vidurinės mokyklos Šiauliuose istorijos mokytoja. 1986-1987 metais - Paminklų konservavimo instituto menotyrininkė, Ukmergės kraštotyros muziejaus vyr. fondų saugotoja. 1987-1989 metais tapo Ukmergės kraštotyros muziejaus direktore, Kauno paminklų restauravimo projektavimo instituto IV kategorijos istorikė. 2001-2003 metais Kauno technologijos universitete studijavo viešojo administravimo magistrantūroje. 2003-2004 metais dirbo AB Kauno paminklų restauravimo projektavimo instituto direktore, nuo 2003 metų yra UAB Kultūros paveldo tyrinėjimų ir projektavimo centro direktorė.

175 hektarų teritorijoje įsikūręs Lietuvos liaudies buties muziejus Rumšiškėse kitąmet švęs 40 metų jubiliejų.

Pirmieji pastatai muziejaus teritorijoje pradėti statyti 1967 metais, o lankytojus muziejus priima nuo 1974-ųjų. Muziejaus po atviru dangumi ekspozicijos pagrindą sudaro gyvenamieji ir ūkiniai pastatai, perkelti iš įvairių Lietuvos regionų - Aukštaitijos, Suvalkijos, Dzūkijos, Žemaitijos, Mažosios Lietuvos. Kartu su smulkiaisiais buties daiktais ir ikonografinė medžiaga muziejaus rinkinyje yra apie 80 tūkstančių eksponatų.

LGITIC

VILNIUS - 2009 METŲ EUROPOS KULTŪROS SOSTINĖ

Europos Sąjungos Švietimo, kultūros ir jaunimo Taryba pirmadienį oficialiai pranešė apie Vilniaus skelbimą Europos kultūros sostine.

Briuselyje posėdžiavusi Europos Sąjungos Švietimo, kultūros ir jaunimo Taryba nusprendė Lietuvos sostinę Vilnių ir Austrijos miestą Linčą nominuoti 2009 metų Europos kultūros sostinėmis.

Pasak Briuselyje viešinio kultūros ministro Vladimiro Prudnikovo, sulaukus oficialaus Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos dokumento, patvirtinančio Europos kultūros sostinės statusą, Vilnius pradės pagrindinius parengiamuosius darbus: bus suformuota Ministro pirmininko vadovaujama valstybinė komisija, steigiama viešoji įstaiga programai "Vilnius - Europos kultūros sostinė 2009" koordinuoti, programų taryba bei pradėta projektų atranka.

"Mes džiaugėmės ir nuoširdžiai dėkojame sulaukę Europos Tarybos ir Europos Parlamento sprendimo, kuris suteikė mums galimybę pirmiems iš naujų Europos Sąjungos narių dalyvauti šioje europinėje programoje ir prisistatyti Europai, kaip kultūrą puoselėjanti tauta. Neabejojame, kad Vilnius - naujosios ES narės sostinė - yra visiškai pasirengęs senąją europinės kultūros tradiciją susieti su dabarties iššūkiais ir yra pasirengęs atlikti darbą maksimaliai gerai", - Tarybos posėdyje sakė Briuselyje viešintis kultūros ministras Vladimiras Prudnikovas.

2009-aisiais Lietuva švęs savo vardo pirmojo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose tūkstantmetį. Šia proga Vilniuje vyks daug reikšmingų kultūros renginių, tarp didžiausių projektų numatoma baigti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Valdovų rūmų atstatymą Vilniuje.

LGITIC

"Dirvos" jubiliejiniam 90 metų šventės koncerte Čikagoje spalio 8 d. meninę programą atlieka operos sol. Nida Grigalavičiūtė ir muzikas Ričardas Sokas.

Z. Degučio nuotr.

VALDOVŲ RŪMŲ PARAMOS FONDAS SURINKO 3 MLN. LITŲ

Valdovų rūmų paramos fondas pažymi veiklos penkerių metų sukaktį. Šia proga Taikomosios dailės muziejuje vyks tradicinis Valdovų rūmų paramos vakaras ir dailės kūrinių loterija. Valdovų rūmų paramos fondo direktorė Indrė Jovaišaitė sakė, kad per penkerius metus fondo sukauptos lėšos pasiekė beveik 3 milijonų litų sumą, o paramos sulaukta iš daugiau kaip 52 tūkstančių didesnių ir mažesnių rėmėjų Lietuvoje ir pasaulyje.

"Ypač daugėja Valdovų rūmų projektą remiančių fizinių asmenų. Prie atkuriamų rūmų esančiame paviljone "Valdovų rūmų vartai" pastebime vis daugiau jaunimo, itin aktyvi moksleivija. Žinoma, labai laukiame ir didžiųjų rėmėjų dėmesio", - sakė fondo direktorė. Fondo penkmečio vakare bus pristatytas specialiai šia proga sukurtas filmas apie fondo veiklą, pateiktos naujausios žinios apie rūmų atstatymo eigą ir artimiausius planus.

Vakaro svečiams koncertavo Valstybinės premijos laureatas, vienas iš fondo steigėjų ir paramos renginių "Menininkai - Valdovų rūmų atstatymui" iniciatorius bei rengėjas saksofonininkas Petras Vyšniauskas ir pianistė Lina Šatkutė.

Aukotojų lėšoms kaupiti buvo rengiama ir tradicinė loterija. Paramos loterijai savo

kūrinius dovanoja žymiausi Lietuvos dailininkai - tapytojai, skulptoriai ir keramikai. Pirmą kartą savo kūrinius loterijai skiria Valstybinės kultūros ir meno premijos laureatai, tarp jų - Leonardas Tuleikis, Algirdas Petrulis, Silvestras Džiaukštas ir kt. Iš loterijos tikimasi surinkti apie 10 tūkst. Lt.

Visuomeninis Valdovų rūmų paramos fondas rūmų atkūrimui garsinti ir paremti buvo įsteigtas 2000 metų rugpjūtį, siekiant supažindinti visuomenę su Lietuvos valdovų rūmų istorija, jų atstatymu ir suteikti galimybę prisidėti prie Valdovų rūmų atstatymo - didžiausio Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimo 2009 metais projekto. Fondo lėšomis būsiamiems rūmams nupirktas senovinių gobelenų, skirta parama buvusių Valdovų rūmų teritorijoje aptiktų archeologinių radinių ir išgytų dailės kūrinių restauravimo medžiagoms pirkti.

Valdovų rūmų atkūrimo darbai oficialiai pradėti 2002 metų pavasarį, 2005 metų rugsėjį, minint Vytauto Didžiojo karūnavimo dieną, virš pietinio Valdovų rūmų korpuso su pagrindiniais vartais į rūmų kiemą buvo iškeltas pabaigtuvių vainikas. Pasak statybininkų, lieka uždengti pietų korpuso stogą ir įstatyti langus. Skaičiuojama, kad iš viso rūmų atstatymui reikės per 100 mln. litų.

LGITIC

Keturiasdešimt trečiasis "Dirvos" NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas iš A.A. Simo Kašeliočio palikimo

Tematika: Autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Rašiniai privalo būti pasirašyti slapyvardžiu. Šis slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki **2005 m. gruodžio 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

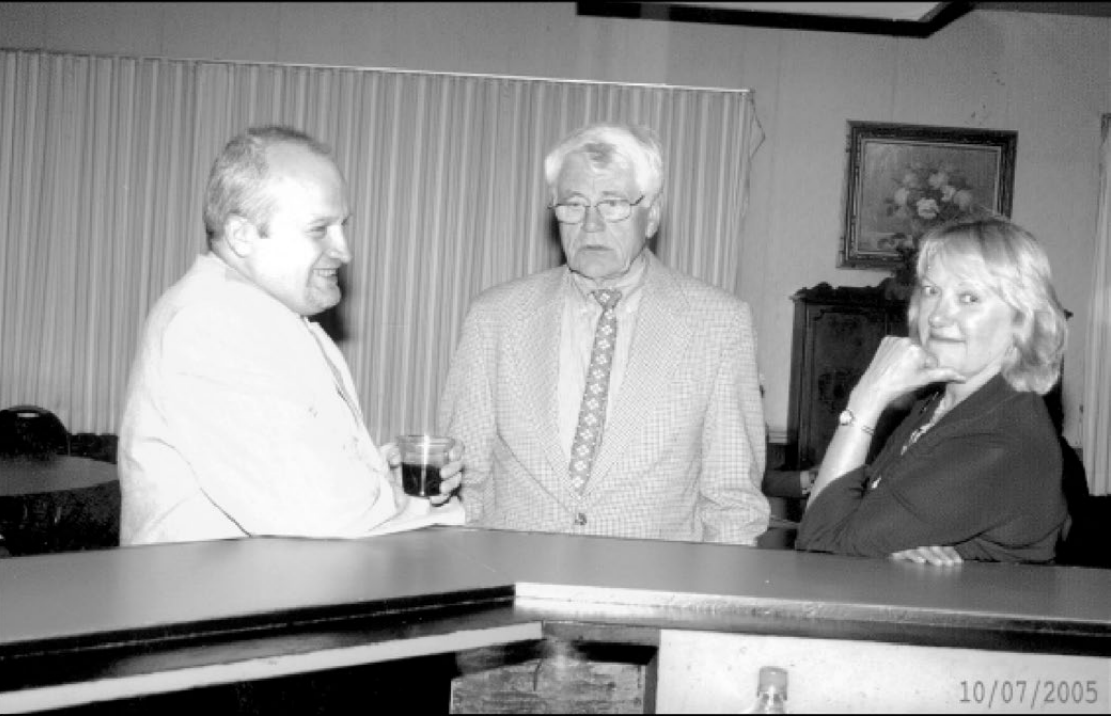
Rankraščius siųsti adresu:

**"Dirva", Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA**

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija – 500 JAV dolerių,
Antroji premija – 300 JAV dolerių

*Konkurso rašinių vertinimo komisija sprendžia
paprastą balsų daugumą.*

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos suvažiavime spalio 8 d., Čikagoje Lietuvos tautininkų pirmininkas dr. Gintaras Songaila, Bostono skyriaus buvęs pirm., o dabar vicepirm. Romas Veitas ir Bostono lietuvių tautininkų pirmininkė Birutė Banaitienė.

Z. Degučio nuotr.

(Atkelta iš 7 psl.)
NAUJIENOS IŠ...

W. 30th Street), kur yra žemės sklypas su keturių aukštų namu. Šioje vietoje yra įsikūrusi SLA centro raštinė ir archyvas. Turto rinkos vertė dabar yra apie milijonas dol.

SLA finansiškai tvirta, bet narių skaičius mažėja

Savo ilgo pranešimo pabaigoje G. Meiliūnienė konstatavo įdomias išvadas. Ji teigė: “Mūsų organizacija finansiniu požiūriu yra tvirta, tačiau narių skaičiumi mes vis mažėjame”. Tai pasakiusi, pranešėja pažymėjo: “Susivienijimo gyvybė – mūsų nariai”. Kuopų veikla yra fraternalizmo pagrindas mūsų egzistavimui. Esant tokiai padėčiai, Susivienijime tolygiai mažėja finansinės galimybės mūsų išlaidoms, tiksliau – Susivienijimo išsilaikymui”.

Ji nurodė, jog Susivienijimas šiandien apjungia 122 kuopas. Deja, iš jų apie 70 kuopų jau nebeturi finansų sekretorių, ir visas darbas atitenka centrinės įstaigos New Yorke tarnautojoms. O jų sąrašas: Helen Brazauskas, Lucia Alinskas, Živilė Jurevičius, Elena Naujikienė.

Baigdama savo pranešimą, sekretorė dėkojo Susivienijimo veikėjams, kuopų valdyboms, ypač finansų sekretoriams už draugišką bendradarbiavimą su nariais ir centru.

Kiti pranešimai ir diskusijos

Po pietų pertraukos trumpos pranešimus padarė išdėdinti Loreta Stukienė, o taip pat ir išdėdėjęs Lionginas Kapeckas. Kadangi apie tas sritis jau buvo kalbėjusi sekretorė, tai jie pasitenkino trumpomis mintimis.

Po to vykusiose diskusijose dėl pranešimų pasisakė visa eilė žmonių, kurie buvo maloniai nustebinti, kad, nors ir

mažėja narių, organizacijos pajėgumas (taip vadinamas “solvency”) yra labai geras ir siekia apie 173 proc. Kadangi SLA yra inkorporuotas Pensilvanijos valstijoje, tai jos apdraudęs departamentas kas ketveri metai padaro plačią visų SLA vedamų knygų, dokumentų, turto reviziją.

Ypatingai gerai apie tai atsiliepė Susivienijimo narys advokatas John Lapinski, N. Boxter ir kiti kalbėjusieji.

Pirmininkaujantis tada pakvietė įvairių komisijų atstovus duoti savo pranešimus. Pasirodė, kad dauguma komisijų pirmininkų ar narių negalėjo Seime dalyvauti (kai kurie serga, kiti jau mirę), tai šis punktas gana greitai praėjo.

Buvo diskutuojama ir apie Susivienijimui giminingą Tėvynės mylėtojų draugiją, kuri anksčiau savo suvažiavimus rengdavo drauge su SLA seimais. Tačiau apie šios draugijos veiklą pastaruoju metu nieko negirdima. Duota mintis tuo reikalu būtinai pasidomėti. Anksčiau SLA atstovu TMD buvo V. Kasniūnas. Dabar šis tas pareigas perdavė E. Šulaičiui.

Šeštadienio programa buvo užbaigta bendra delegatų vakariene Hilton Garden Inn viešbutyje, kur iš įvairių vietovių suvažiavusieji ne tik vaišinosi, bet ir dalinasi išpuodžiais, pramogavo.

Sekmadienio programa

Seimo posėdžiai sekmadienį prasidėjo dar prieš 10 val. ryto K. Miklo perskaitytu pirmosios dienos protokolu. Čia taip pat buvo pranešta, jog Seime dalyvauja 21 delegatas, neskaitant vykdomosios valdybos bei kitų narių ar svečių.

Svarbiausiuoju programos punktu buvo diskusijos SLA veiklos klausimais, o taip pat ir 2005 m. gegužės mėn. įvykusių rinkimų rezultatų pristatymas. Čia pranešta, kad į pre-

zidento postą išrinktas V. Kasniūnas, į viceprezidentus – Nellie Bayoras-Romanas, į sekretorius G. Meiliūnas, į išdėdintus – L. Stulcas. Į išdėdintus – L. Kapeckas ir N. Boxer, į daktarus kvotėjus – dr. Aldona Skripkus. Viceprezidentė N. Romanas dėl ligos į seimą neatvyko. Taip pat nedalyvavo ir dr. A. Skripkus.

Visus dalyvavusius vykdomosios valdybos narius prišaukdino K. Miklas.

Buvo pranešta, jog bus atgaivintas SLA organo – “Tėvynės” laikraščio leidimas. Jo redaktoriumi pakviestas jau praėjusiame seime patvirtintas buvęs ilgametis šio laikraščio bendradarbis E. Šulaitis.

Seimo pabaigoje pirmininkas V. Kasniūnas pristatė SLA organizacijai nusipelnčius 4 narius, kurie yra pakelti garbės nariais. Du iš jų – JAV gimę lietuviai, kiti du – daugiau nei pusšimtį metų čia gyvenantys ir dirbantys žmonės. Tokiais buvo paskelbti adv. J. Lapins-ki, N. Boxter, K. Miklas ir E. Šulaitis.

Suvažiavimas buvo užbaigtas mintimi, kad reikia stengtis galimai daugiau darbuotis šios seniausios pasaulyje lietuvių organizacijos naudai, ypač didinti naujų narių skaičių, į jų eiles įtraukiant ir neseniai į JAV atvykusius mūsų tautiečius. Kad tai būtų sėkmingiau įgyvendinta, nuspręsta apie SLA plačiau pradėti skelbti visoje lietuviškoje spaudoje.

Kadangi dvi panašios lietuvių organizacijos (katalikų susivienijimas ir darbininkų) jau dingio iš horizonto, tai likusi tik viena – SLA turi tęsti senas tradicijas. Reikia manyti, jog po šio, palyginus, sėkmingo seimo, SLA atsigauna ir tęs savo veiklą kaip būdavo prieš kelis dešimtmečius. 2006 metais bus stengiamasi paminėti jos jau 120-ą sukaktį.

Edvardas Šulaitis

SEIMO LIBERALAI IR KONSERVATORIAI LIBERALCENTRISTŲ Į SAVO RATĄ NEPRIIMS

Lapkričio 16 d. Seimo Tėvynės sąjungos ir Liberalų frakcija pasirašė susitarimą dėl bendro darbo parlamentinėje opozicijoje. Susitarime dėl Seimo opozicijos koalicijos numatomi bendradarbiavimo principai ir pasidalytos pareigos. Tėvynės sąjungos frakcijai tektų nuolatinė opozicijos vadovo pareigybė, Liberalų frakcijai - opozicijos deleguoto Seimo pirmininko pavaduotojo pareigybė. Šį dokumentą pasirašė Tėvynės sąjungos frakcijos seniūnė Irena Degutienė ir Seimo Liberalų frakcijos seniūnas Algis Kašėta. Pasirašytą susitarimą abi frakcijos traktuoja kaip tęstinumą buvusio ir dabar galiojančio susitarimo, pasirašyto 2004 m. gruodžio 21-ąją tarp Liberalų ir centro sąjungos frakcijos bei Tėvynės sąjungos frakcijos. Reaguodamas į pasirašytą Seimo liberalų ir Tėvynės sąjungos frakcijų susitarimą dėl bendro darbo parlamentinėje opozicijoje, Liberalų ir centro sąjungos frakcijos seniūnas Algis Čaplikas apgailestavo, kad tiek buvę koalicijos partneriai, tiek buvę frakcijos kolegos svarbesniu už demokratiškus partijų bendradarbiavimo principus laiko formalių postų Seime išsaugojimą. A. Čaplikas atkreipia dėmesį, kad ankstesnis susitarimas dėl Liberalų ir centro sąjungos bei Tėvynės sąjungos frakcijų

bendradarbiavimo Seime buvo priimtas partijų vadovybių sprendimu, o frakcijų seniūnai sutartį pasirašė tik gavę partijų institucijų įgaliojimus. “Šiandien pasirašytame dokumente, daugiausiai vienašališką A. Kubiliaus valia ir apsisprendimu, akcentuojamos ne bendros vertybės ir veikimo opozicijoje principai, o formalių, statusą ir didesnę atlyginimą užtikrinančių, Seimo pareigybių pasidalijimas. Mat pagal “pataisytą” susitarimą konservatoriai pašalino jiems nepatinkančią rotacinę Seimo opozicijos vadovo ir Seimo vicepirmininko pasikeitimo tvarką. Nuo šiol konservatoriai, turėdami nuolatinę opozicijos vadovo pareigybę, kaip jau buvo įpratę, galės iki kadencijos pabaigos kalbėti visos Seimo opozicijos balsu, o tariamu tęstinumu besinaudojanti Liberalų frakcija - išsaugoti turimą ir formalių prestižą suteikiančią Seimo pirmininko pavaduotojo pareigybę”, - teigia Liberalų ir centro sąjungos frakcijos seniūnas. Seimo postų pasidalijimo įtvirtinimas, A. Čapliko įsitikinimu, ir buvo svarbiausias naujojo susitarimo pasirašymo motyvas. Liberalų frakcija Seime turi 10 narių, Tėvynės sąjungos frakcija - 26 narius. Šioje sutartyje nebedalyvaujanti Liberalų ir centro sąjungos frakcija vienija 8 parlamentarų.

LGITIC

ŠIAULIŲ POLITIKAMS PRIREIKĖ NEŠIOJAMŲŲ KOMPIUTERIŲ

Šiaulių politikai įsigėdė nešiojamųjų kompiuterių, kurie miestiečiams kainuos 189 tūkstančius litų. Savivaldybės administracija rengia konkursą kompiuteriams ir programinei įrangai pirkti, nors pinigų tam dar neturi. Finansų ir ekonomikos komitete vienintelis liberaldemokratas Alfredas Lankauskas pareiškė, jog už tai nebalsuos: “Ką Tarybos nariai su tais nešiojamaisiais kompiuteriais darys? Išsineš į namus? Jeigu būtume Seimo nariai, kuriems reikia kompiuterių kasdien, dar suprasčiau, bet esame tik politikai mėgėjai. Tarybos posėdžiai vyksta tik kartą per mėnesį. Tai kam tie nešiojamieji kompiuteriai?”. Miesto Tarybos narys Alfredas Lankauskas įsitikinęs: ne mė-

gėjams politikams reikia pirkti kompiuterius po 5,5 tūkstančio litų, o mokykloms.

A. Lankausko nuomone, Tarybai reikia rinktis kitokius prioritetus - švietimo įstaigoms kompiuterius pirkti, o ne sau. Už tokią sumą galima nupirkti įrangą dešimčiai kompiuterinių klasių - po vieną kone kas antrai miesto mokyklai. Pirkti kompiuterius politikams - mero Vytauto Juškaus idėja: “Atsisakytume popierinio darbo, dabar tonas popieriaus sunaudojame, apie 35 tūkstančius litų per metus tam išleidžiame. Perkame galingesnius kompiuterius, tad dviem Tarybos kadencijoms jie tikrai tarnaus”. Pasak mero, mokyklų kompiuteriams yra skirtos kitos programos.

LGITIC

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

RENGINIŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 3 d., 9:00 val. ryto Advento susikaupimo diena – vienos dienos rekolekcijos Dievo Motinos parapijos salėje. Jas ves kun. Rytis Girkšnys, SJ, dabar studijuojantis Amerikoje. Prašoma registruotis parapijos klebonijoje arba pas Giedrę Ješmantienę telefonu 216-738-1682.

GRUODŽIO 4 d., sekmadienį, 11:00 val. ryto iki 1:00 val. pietų Korp! Giedra kviečia apžiūrėti Antonijos Balčiūnaitės juvelyrinius dirbinius Dievo Motinos parapijos salėje.

GRUODŽIO 18 d., 5:00 val. po pietų, Skautų Vyčių Kūčios Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos svetainėje.

VASARIO 25 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. Vasario 16-osios minėjimas Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje.

LIBERALŲ DEMOKRATŲ FRAKCIJOS PRANEŠIMAS SPAUDAI

Lietuvos Seime įvyko Liberalų demokratų partijos pirmininko, Rolando Pakso ir Liberaldemokratų frakcijos seniūno Valentino Mazuronio spaudos konferencija. Joje akcentuota, kad žingsnis po žingsnio vis labiau atsiskleidžia Lietuvos politinio gyvenimo vaizdas – vis aiškiau matome, kaip paniškai valdantieji politikai bijo savo praeities, susijusios su buvusiais privatizavimais ir KGB. Kita svarbi problema, ypatingai gąsdinanti valdžią – tai senaties už ekonominius nusikaltimus, kurias padaryta didelė žala valstybei, klausimas. R. Paksas: “Lietuvą drebbino daugybė privatizavimo ir kitokių skandalų, tačiau nė vienas su tais skandalais susijęs politikas nebuvo patrauktas baudžiamojon atsakomybėn. Naudodamiesi dabar veikiančiais įstatymais, jie sulauks bylų senaties ir nebeatsakys už savo nusikaltimus”. R.Paksas informavo, kad Liberaldemokratų frakcija surinko 29 Seimo narių parašus ir darbotvarkėje teiks klausimą dėl BK 95 straipsnio pakeitimo, kuriuo būtų panaikintas senaties terminas už padarytą didelę turtinę žalą valstybei. “Tai nuosekli partijos pozicija – ji išreikšta mūsų programoje, be to, liberaldemokratai siekė inicijuoti referendumą dėl senaties termino panaikinimo. Taip pat, turiu pagrindo teigti, kad mano, kaip prezidento, bandymas VSD vadovu neskirti KGB karininko ir siekis panaikinti senatį buvo vieni iš realių, o ne menamų nušalinimo veiksmų”, sakė R. Paksas. Liberaldemokratų partijos

pirmininkas pabrėžė, kad panaikinti senaties terminą itin svarbu dabar, nes artėja eilinis “Mažeikių naftos” privatizavimas, ir Lietuvai vėl iškyla rimtas pavojus dar kartą likti apiplėštai. Liberaldemokratai siekia, kad nei politikai, nei pareigūnai nesitiktėtų, kad įvykdžius neskaidrius sandorius, juos galėtų išgelbėti senatis. R. Paksas sakė: “Liberalai demokratai kreipiasi į parlamentines frakcijas, ragindami pritarti siūlymui dėl BK 95 straipsnio pakeitimo, į Seimo pirmininką dėl galimybės šį siūlymą svarstyti skubos tvarka ir ragina prezidentą V. Adamkų išreikšti griežtą ir vienareikšmišką poziciją šiuo klausimu. Seimo narių sprendimas dėl minėtojo liberaldemokratų siūlymo aiškiai parodys, kokia Lietuva bus rytoj – tvarkingesnė, moralėsnė, ar tokia, kokią matome šiandien.”

V.Mazuronis, primindamas valdančiųjų politikų dažnai išsakomas mintis apie moralią politiką pastebėjo: “Akivaizdu, kai liečiami premjero ir jo žmonos ekonominiai reikalai, socialdemokratai moralės ir skaidrumo normas pamiršta. Tyli ir “principingieji” A. Sakalas bei J.Sabatauskas. Kai kalbama apie A. Valionio ir A. Pociaus KGB-istinę praeitį – atmintis dingsta A. Paulauskui. Prabilus apie Viljams ir konservatorių partinės būstinės Vilniuje statybos klausimus, keičiasi A. Kubiliaus vertybių sistema. V. Adamkus, vos iškylus nors vienam iš paminėtų klausimų arba A.Zuoko vardui, pamiršta ir moralę politiką ir savo, kaip tokios politikos

KALADĖS IR POLITINIAI KUMŠČIAI

Nedaug tereikia. Yra išsmaginusių komentatorių bandančių net visą tautą paguldyti ant psichiatro sofos, sugalvojant politiniam abejingumui ar pasimetimui juokingą pavadinimą – “depresija”. Tokią nepaprastą tautos “ligą” išgydyti, manau, galima paprastais vaistais – kaladėmis. Pavyzdžiui, kaladės išsprendžia kasmet Ariogaloje vykstančio patriotų sąskrydžio dalyvių atsisėdimo klausimą. Tuo pačiu parodydama, kad kaladžių pagalba įmanoma suburti krūvon vienminčius, susėdančius ant ratelių sustatytų po 5,10 ar 20 kaladžių. Tereikia, kad iš tokio sąskrydžio namo patriotai parsivežtų ne kalades, o pačią kaladinę vienminčių, vienvietovinių bei bendražygių susibūrimo patriotinei veiklai idėją. Nes Lietuvos Respublikoje yra pakankamai daug patriotų, bet stoka patriotinės veiklos būreliuose, klubeliuose, rateliuose, komitetuose, bendrijose, krašte pasklidusių veiklos branduolių. Tie branduoliai būtų politiniai kumščiai. Kai jie trinkteltų į valstybinį stalą, sudrebtų miestų, apskričių, rajonų ir sostinės valdžios sėdynės šildančios kėdės.

Net špygai reikia trijų pirštų. Yra per daug individualistų veikėjų pasitikinčių sava galia ir nebandančių suburti savo aplinkoje ar kilmės vietoje jiems žinomų žmonių veiklos branduolius. Gausu vienpirščių veikėjų, manančių, kad jo ar jos parašytas straipsnis, pasakyta kalba, suruošta konferencija sudrebins visą Lietuvą. Vienu pirštu netrenksi į stalą, kad stalas sudrebtų. Tam reikia penkių pirštų, sugniaužtų kumštin. Net špygai parodyti reikia trijų pirštų. Tautai žygin pakelti reikia siekti, kad patriotai burtųsi į veiklos branduolius. Ar ne tai įtaigoja ir sena išmintis: “Viena žmona – ne kalba, vienas vyras – ne talka”.

Grižtant prie kaladžių. Kada tik kyla mintys apie valstybės likimą, prieš akis atsistoja nuostabus Ariogalos sąskrydžių vaizdas. Didžiuliame lauke prie Dubysos žmonių būreliai mirga, lyg žiemos nakties padangėje pabirę žvaigždės. Ir pagalvoji: jei vien

garanto, uždavinius”, sakė V. Mazuronis. Jo teigimu, dabartinis politinis elitas yra visiškai paskendęs asmeninių interesų, finansinių grupuočių, valdžios bei pinigų dalybose, ir kalbos apie moralę, tikrąsias vertybes, pilietinę visuomenę jiems tėra šydas pridengti savo nusikaltimus nuo Lietuvos žmonių.

Informacinis centras – kontaktinis asmuo

Jūratė Overlingienė

tik šie ant kaladžių susėdę sąskrydžių dalyviai, pasklidę po Tėvynę suburtų aplink save tėvynainius, pažadintų apsnūdusias organizacijas ar bent tokių organizacijų branduolius veiklai, Lietuvos politinė padangė nušvistų ryžto šviesa. Vien tik prie parapijų susidarę Bažnyčiai nuo idiotiškų šlykščių TV “humoristų” ginti komitetai galėtų nušviesti padangę ir “pajudinti žemę”. Pridėk dar buvusius sąjūdiečius, net politinių partijų apsnūdusius ir Vilniaus paraginimų laukiančius narius! O kur dar sąjūdžiuose nedalyvavę tremtiniai, politkaliniai, rezistentai ir šiaip sau veiklos bendražygių besidairą tautiečiai.

Potencialas. Ne be pagrindo generolas Jonas Algirdas Kronkaitis 15-jį Ariogalos sąskrydį paminėjęs spaudoje savo straipsnį reikšmingai pavadino “Ariogalos potencialas”. Reiškia jis tame įžiūrėjo didelę galimybę “tapti svarbia politine jėga, su kuria politikams reikėtų skaitytis”. Matomai jis matė tik “potencialą”, tik galimybę, bet dar ne jėgą. Tolygiai mačiau tą jėgą sukaupytą, bet neįkintytą į valstybės politiką. Tokį “potencialą” įžiūrėjęs Lietuvoje esu parašęs straipsnį, pavadintą “Paliuosuokime susikaupusią energiją”. O konkrečiai komentodamas apie Baisiojo Birželio minėjimus, vadinamą Gedulo ir Vilties dieną, esu parašęs straipsnį “Gana raminančių šūkių”.

Jau seniai metas iš suvažiavimų, minėjimų, taipogi iš Ariogalos sąskrydžių, išeiti su ryžto ir kovos šūkiais. O kovą už pilną laisvę ir tvirtą Nepriklausomybę tikrai laimėsime, kai Lietuvoje pasklis veiklos branduoliai, sudarę politinių kumščių margumyną. Tačiau svarbu sąskrydžiuose, suvažiavimuose ir konferencijose, kurias lešomis remia valdžios institucijos, kalbėti pilnu balsu apie “raudonąją skorpioną” valdžioje, kad nebūtų pagrindo įtarimui, jog valdžios litai užkemša komunizmo aukų burnas. Tad pakelkime Lietuvą iš apačios! Naudokimės laisve, kol ją turime.

Vilius Bražėnas

Exultate choras džiaugiasi Clevelando lietuviais, kad gausiai dalyvavo “Naudotų turtų turguje” ir gautus 2,000 dol. galėjo skirti koncertinės kelionės į Philadelphia išlaidoms sumažinti. Tai skatina chorą ir toliau dirbti ir dainuoti.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais

9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

DIRVAI AUKOJO

ALT sąjungos Centro Valdyba,
Chicago, IL500
K.Ripskis, Phoenix, AZ25
V.Brakas, Willoughby, OH. 15

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

VOKIETIJOS EŽERE, RASTI KONTEINERIAI SU HERBICIDAIS

Vokietijos pareigūnai tikrino su povandeninėmis kameromis antrą pagal dydį ežerą Europoje, kuriame neseniai buvo rasti du nuskandinti konteineriai su herbicidais. Manoma, kad herbicidais norėta užteršti vandentiekį.

Herbicidai buvo aptikti, praėjus trims savaitėms po to, kai vietos vandentiekio kompanija gavo anoniminių laišką, kuriame buvo grasinama užteršti Bodeno ežerą.

Pasak kompanijos "Bodensee-Wasserversorgung", kuri tiekia vandenį maždaug 4 mln. Badeno-Viurtembergo žemės gyventojų, atlikus tyrimus, vandenyje buvo rastas nedidelis kiekis herbicidų. Tačiau toks užterštumo lygis žmonėms jokios grėsmės nekelia, tikino pareigūnai. Prie ežero esančio Frydrichshafeno miesto policijos atstovas spaudai informavo, kad valdžios pareigūnai ežere ieško daugiau konteinerių su herbicidais. "Paieška atliekama su povandeninėmis kameromis, nes ežero gylis siekia 70-75 metrus. Pastebėjus įtartinę objektą, bus išsiųsti narai jo iškelti", - sakė jis.

Nors incidento motyvai neaiškūs, tačiau policija jo nelaiko teroristiniu nusikaltimu.

Apie radinį informuoti Šveicarijos bei Austrijos, kurios taip pat ribojasi su 67 km ilgio ežeru, pareigūnai. Tačiau šių šalių vandentiekiui kol kas herbicidai jokios žalos nepadarė, nes konteineriai buvo rasti šiaurės vakarinėje ežero dalyje, netoli Siplingeno siurblinės, kuri minima anonomo laiške.

AP

